

SIJEČANJ 2013

KAPELA

ČASOPIS HRVATSKOG PLANINARSKOG DRUŠTVA KAPELA

SADRŽAJ

NASLOVNICA: VELEBIT, ROSSIJEVO SKLONIŠTE, SNIMILA ANA KVOČIĆ

3 RIJEČ UREDNIKA:
napisao Hrvoje Zrnčić

4 CRNI VRH: napisao
Darko Grundler

10 ZAVIŽANCIJE: napisao
Luka Kvočić

**14 ZATO ŠTO SMO HTJELI
NEŠTO DRUGO:** napisao
Matej Perkov

**18 FUČKAŠ IZLET KOJI SE NE
PAMTI:** napisao Hrvoje
Zrnčić

22 TALIJANSKA VEZA:
napisao Hrvoje Zrnčić

26 GRAN PARADISO:
napisao Boris Lanča

32 (I OVA) LJUBAV BOLI:
napisao Luka Kvočić

**36 CRNOJ GORI U
PLANINE:** napisala Renata
Dossi

42 TURSKO ISKUSTVO:
napisao Miljenko Vargek

44 KOTLIČI: napisala Tanja
Kvočić

**46 IZBORNA SKUPŠTINA
HPD KAPELA:** napisao
Hrvoje Zrnčić

**48 JEDAN NE SASVNIM
OBIČAN SVEČAR:** napisao
Slavko Ferina Mrva

**48 DAMIR KURTANJEK VIŠE
NIJE S NAMA:** napisao
Boris Kaniški

49 ŠPILJARSTVO: napisao
Hrvoje Zrnčić

49 E - PUTEVI: napisao
Hrvoje Zrnčić

**50 NEKA SU NAM VISOVI
ČISTI:** napisao Josip
Zlatko Šintić

**51 MEĐUNARODNA
GODINA ŠIŠMIŠA:**
napisala Vida Zrnčić

IMPRESSUM

KAPELA

Časopis Hrvatskog planinarskog društva Kapela
Godište 1. Broj 1, Zagreb
Izlazi jednom godišnje i besplatan je

IZDAVAČ

HPD Kapela, Maksimirska 51 a,
10000 Zagreb, www.hpd-kapela.hr

UREDNIŠTVO

urednik: Hrvoje Zrnčić,
hrvoje.zrnčić@zg.t-com.hr

grafička urednica: Ana Kvočić,
annagjuro@gmail.com;
lektura i korektura: Vesna Kaniški,
vesna.kaniski@zg.htnet.hr;
zamjenik urednika: Matej Perkov,
matejperkov@hotmail.com

TISAK

Denona,
Marina Getaldića 1,
10000 Zagreb.
Naklada: 400 kom

Svoju građu za objavu možete snimiti na
CD ili DVD i poslati uredniku redovitom
poštom. Građu možete slati i e-poštom na
e-adresu. Tekstove i opise fotografija treba
slati odvojeno od samih fotografija, odnosno
ilustracije nikako ne ubacivati u tekst.

Uredništvo zadržava pravo preraditi tekst.
Stajališta autora iznesena u objavljenim
tekstovima, ne moraju odražavati stajališta
HPD Kapela ili članova Uredništva.

RIJEČ UREDNIKA

Dragi ljubitelji pisane planinarske riječi,

u rukama vam je prvi broj prvog godišta Kapele, časopisa Hrvatskog planinarskog društva Kapela. Vjerojatno vam najprije na pamet pada pitanje otkud i zašto časopis? Pokušat ću odgovoriti.

Kada sagledavamo naše društvo kao cjelinu, lako se uočavaju naše mnogobrojne aktivnosti i dobra organiziranost. K tome, otvoreni smo za suradnju s drugim društvima ili njihovim pojedinačnim članovima. Nije onda ni čudno što smo jedno od društava s najvećim brojem članova u državi. Ukratko, društvo smo koje ima što reći. To što imamo reći pokušavamo i zapisati kako izreka "Ono što nije zapisano nije se ni dogodilo." ne bi došla do izražaja. O naših prvih pedeset godina postojanja pisali smo u našoj Povjesnici izdanoj 2004. Od 2012. ljude i događaje opisivat ćemo u našem časopisu koji će izlaziti jednom godišnje i to u siječnju za proteklu godinu. Događaje iz razdoblja 2004. do 2011. prikazat ćemo u jednom međubroju našeg časopisa i tako kompletirati pisanu građu od postanka Društva do aktualnog trenutka.

Uz navedeno, Ana Kvočić, Vesna Kaniški, Matej Perkovič i ja s veseljem smo se udružili kako bi pokušali ostvariti ideju da HPD Kapela ima svoj časopis. Bili smo uvjereni kako možemo pripremiti za objavu časopis koji će svojom kvalitetom biti na približno istoj razini koju ima i ukupna aktivnost našeg društva. Od prvog trenutka, nama svima se podrazumijevalo kako je naš kompletan rad dragovoljan.

Kronološki na kraju, ali jednako važno jest da smo naišli na potpuno razumijevanje vodstva našeg društva, preciznije rečeno cjelokupnog Upravnog odbora. Prihvatili su ideju u potpunosti preuzevši obvezu osiguranja novca kojim bi se platilo tiskanje časopisa, jedinog novčanog troška.

Koncepcijski, časopis se sadržajno dijeli u dva dijela. U prvom dijelu zamislili smo objavljivati članke koji bi opisivali ne samo planinarske putopise, već i članke o temama koje su vezane uz planine i planinarstvo. Drugi je dio časopisa zamišljen kao svojevrsna društvena kronika najzanimljivijih događaja vezanih uz naše društvo.

Kako bismo ostvarili cilj na svekoliko zadovoljstvo,

molimo sve članove HPD Kapela i njihove prijatelje za suradnju. Jedini uvjet za objavu neke građe je izravna veza s HPD Kapela. Sve drugo je na Vama. Idealno bi bilo kada bi nam poslali tekst za objavu s pratećim slikama. Ako to nije moguće, bilo bi vrlo dobro kada bi nam poslali i samo tekst za objavu. Ako ni to nije moguće, ispričajte svoju zanimljivu priču nekom od članova uredništva i pretočit ćemo je u tekst. Posebno molimo sve koje snimaju na izletima, izaberite slike koje su po Vašem mišljenju dobre za objavu u časopisu te ih dostavite nekom od članova Uredništva. Uz sve tekstove, sve slike i sve priče uvijek će biti navedena imena njihovih autora. Što nas bude više koji surađujemo, bit ćemo kvalitetniji i dulje ćemo trajati.

Urednik Hrvoje Zmčić

IZLETNIČKI REZIME

Ove, 2012. HPD Kapela ostvarila je puno vrlo različitih izleta. Zapisano je ukupno:

97 izleta s **2305** sudionika, odnosno prosječno 24 čovjeka po izletu od kojih su četvoro bili gosti našeg društva. To je omogućilo mnogobrojnim izabrati izlet po svojoj

mjeri. Posebno treba spomenuti naše tradicionalne izlete Prek Slemena u Stubake, Mihina staza, Sveta Gera, Noćni uspon na Zavižan, Pozovi prijatelja, Fokina staza, Piknik na Jarušju, Piknik na Risnjaku i Romarski memorijal. Smiješak na licama mnogih Kapelaša izazvao je i, nekada tradicionalan izlet Zimski uspon na Bijele stijene.

SPUST S
CRNOG
VRHA

» DARKO GRUNDLER

CRNI VRH

Pri spomenu Crnog vrha svaki će planinar pomisliti na „svoj“ Crni vrh. Slavonci na Crni vrh (863 m) na Papuku, Primorci na Crni vrh (1335 m) nedaleko Platka, a Dalmatinci na Crni vrh (1110 m) povrh Paklenice. I to nije sve.

U kazalu Velikog atlasa Hrvatske (Veliki atlas hrvatske, Mozaik knjiga, Zagreb, 2002) navedena su čak trideset i dva Crna vrha! Vjerujem da i to nije konačna brojka jer je za pretpostaviti da su neki niži Crni vrhovi izostavljeni. Možda jednom nekom padne na pamet utemeljiti obilaznicu „Hrvatski Crni vrhovi“. Spomenimo još da se na udaljenosti manjoj od četiri kilometra od ovdje opisanog Crnog vrha nalaze još dva Crna vrha! No, vratimo se mi Crnom vrhu o kojem je ovdje riječ. Taj se Crni vrh (1087 m, 44°12'39.82"S, 15°58'40.06"E) nalazi na najjužnijem dijelu Velebita, približno četiri kilometra jugoistočno od Čardaka na Tremzini i devet kilometara zapadno od Vrela Zrmanje. U zabačenom je kraju, teško pristupačan, nepoznat i malokad posjećen. Za našeg obilaska nismo našli ljudskih tragova. Kako je Crni vrh dio stjenovitog grebena nije bio zanimljiv ni stočarima pa na njemu ni u bližoj okolici nema ni starih pastirskih staza. Zašto smo onda uopće krenuli tamo?

Novi kutak

Pohod na Crni vrh bio je dio aktivnosti kojima se pod planinarskim vodstvom Hrvoja Zrnčića pokušava planinarski „otvoriti“ najjužniji i planinarski nepoznat dio Velebita. To je Velebit južno od Tremzine na kojem nema

obilježenih planinarskih staza. Ishodište svih pohoda u taj dio Velebita i mjesto gdje se noćilo je zaseok Kopinjovac. U ruševnom i napuštenom zaseoku postoji samo jedna kuća prikladna za boravak. Ta je kuća obnovljena nakon Domovinskog rata i u njoj nitko trajno ne živi. Uz najavu i dogovor s osobom koja ima ključ od kuće moguće je u njoj prenoćiti. Ovaj nas je put bilo samo devetero, ali zato iz pet različitih planinarskih društava.

Druga namjera pohoda na Crni vrh bila je izvidjeti dio puta od Malovana na sjevernom rubu Velebita do Mokrog Polja na južnom rubu. U prethodnim pohodima obišla se okolica Kopinjovca s usponima na Jagodnik (970 m), Golić (1003 m) i neimenovanu kotu 990 m. Sve su to vrhovi s izrazito lijepim vidicima na sve strane. Posebno je dojmljiv pogled s Golića prema vrelu Zrmanje. Put od Vratnika do Svetog brda i Dušica markiran je i poznat brojnim planinarima. Dalje na jugoistok obilježenog puta više nema, a nema ni zapisanih iskustava kuda i kako dalje. Nekad je postojao markiran put od Dušica kroz Tulove grede, odnosno Dolac poda Tulom do prijevoja Prezid koji ljudi danas izbjegavaju prvenstveno zbog mina. Od Dušica do izvora Zrmanje, jedina stalno markirana dionica uzdužnog puta Velebitom je put Prezid – vrh

Crnopca. I to je sve.

Jedini markirani put uopće od Crnopca do istočnog kraja Velebita je put od Malovana do tremzinskog vrha Čardak, put koji vodi s ceste Gračac – Knin. Taj put s uzdužnim putom Velebitom ima samo jednu dodirnu točku – vrh Čardak pa upravo zato i nije dio uzdužnog puta.

Od Vrh Crnopca do Čardaka nema uzdužnog puta niti je izgledno da će ga itko tradicionalno (boja i kist) obilježavati, jer je prolazak tom dionicom ne baš laka planinarska istraživačka avantura. Još je veća nepoznanica bio put od Tremzine do Mokrog polja.

No vratimo se opisu uspona na Crni vrh. Ovaj put smo kao polaznu točku odabrali prijevoj između Turovačkih brda i Lipača. Mi ovaj put nismo dolazili travnatom padinom s Tremzine, s vrha Oklinak (1187 m) već smo se dovezli šumskom makadamskom cestom od Malovana. To je ista makadamska cesta na koju treba skrenuti s asfaltno ceste Gračac – Knin kad se markiranim putem uspinje na Tremzinu na Čardak. Za uspon na Crni vrh makadamskom cestom, treba na mjestu gdje markacija skreće na zapad prema Čardaku na Tremzini, nastaviti sve do sjeverozapadnog podnožja Lipača, do mjesta gdje se cesta počinje spuštati prema Turovcu. Za vrijeme naše posjete rampa na cesti je bila otvorena ali vjerojatno nije uvijek tako. Pješačenje počinje spuštanjem u Turovac, a zatim se

DARKO GRUNDLER

POGLED NA CRNOPAC S
PRIJEVOJA IZMEĐU CRNOG
VRHA I TREMZINE

ZASLUŽENI RUČAK NA
CRNOM VRHU NA KOJI
SE DOŠLO RAZLOMLJENIM
HRPTOM IZA NAŠIH LEĐA;
NA KRAJNEM OBZORU
SU NAJVIŠI VELEBITSKI
VRHOVI, SVETO BRDO,
VAGANSKI VRH ITD.

DARKO GRUNDLER

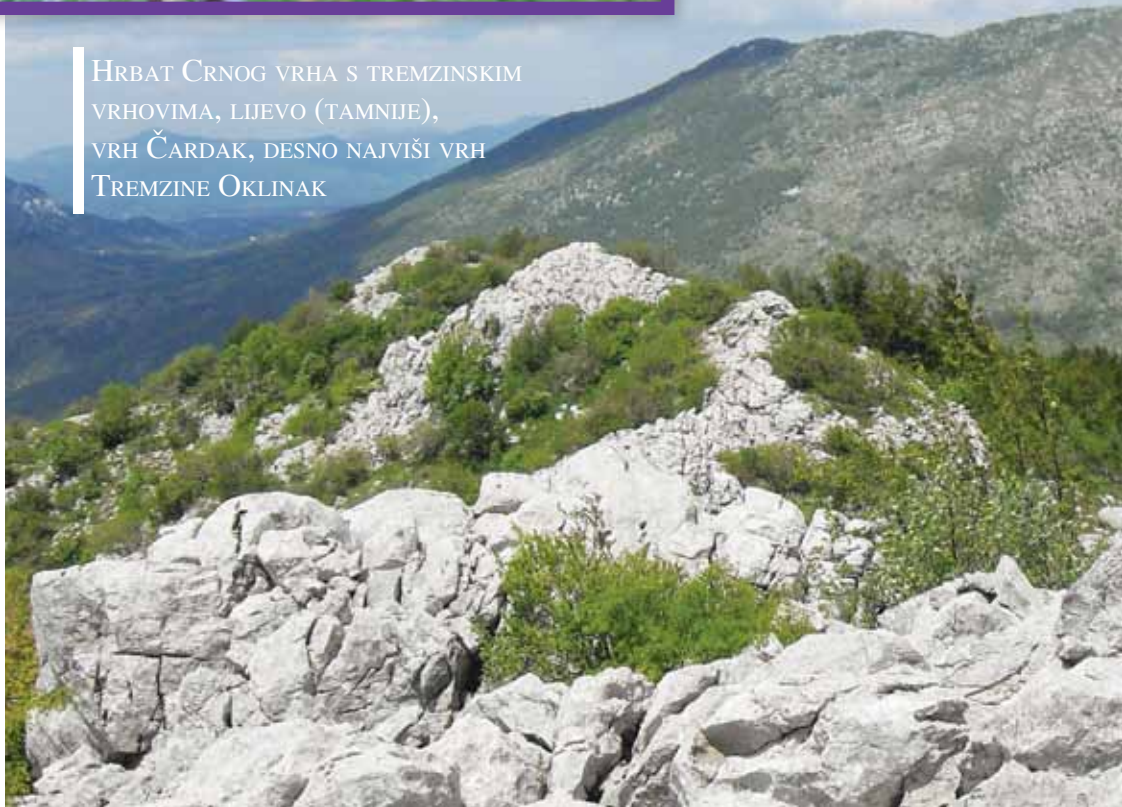

DARKO GRUNDLER

ŠAMANSKA
BUNIKA
(*HYOSCYAMUS
NIGER* L.)

preko cvjetnih livada, pokraj nekoliko napuštenih kuća u Agbabama, treba lagano uspeti na prijevoj Turovačka previja. Tu smo krenuli na jug tražeći mogući put na hrbat Crnog vrha. Obišli smo Samardžinac (892 m) i Antin vrh (924 m) i našli se na pobočju hrpta koji je izgledao sve samo ne prohodan. Splet rastrganih stijena i raslinja nije bio ohrabrujući. No, uz malo provlačenja i slobodnog penjanja rukama i nogama dočepali smo se hrpta. Bilo je očigledno da do Crnog vrha možemo doprijeti samo držeći se razbijenog stjenovitog hrp-

HRBAT CRNOG VRHA S TREMZINSKIM
VRHOVIMA, LIJEVO (TAMNIJE),
VRH ČARDAK, DESNO NAJVIŠI VRH
TREMZINE OKLINAK

ta. Iako je vrh bio udaljen tek nešto više od kilometar, trebao nam je više od sat vremena da stignemo do njega. Put hrptom je bio zanimljiv ali i ponekad opasan. Kako tu nitko ne prolazi ne može se znati koja je od bezbrojnih kamenih gromada stabilna, a koja će se izvrnuti. To je „iz prve ruke“ ustanovio Hrvoje kad mu se jedan kamen pod nogom iskrenuo, a on pao i glavom, ne baš bezazleno, udario u stijenu. Srećom, osim rane na čelu i malo prolivene krvi, veće štete nije bilo i mogli smo nastaviti put.

Put hrptom je kao stvoren za one koji se vole verati po stijenama, primjerice one koji obožavaju put između Amfiteatra i Razbijenog vrha na Samarskim stijenama. Nema tu staze i treba biti oprezan na svakom koraku. Osim užitka veranja po netaknutom hrptu nagrada planinaru su cijelo vrijeme uspona i vidici na sve strane. Crni vrh je omanja kamena glavica na koju se može smjestiti manja skupina planinara. Prvotna namjera je bila nakon odmora na vrhu produžiti dalje hrptom na jug sve do Kurozeba (967 m) i zatim se spustiti u zaseok Gornji Javornik.

Spust

Zbog nezgodnog pada prošla nas je volja za daljnjim veranjem nepoznatim grebenom koji je bio pred nama pa smo iskoristili prvu mogućnost i spustili se južnim pobočjem prema Javorniku. Uz to i sunčani dan je pomalo ustupao mjesto kišnim oblacima pa je i to pomoglo našoj odluci o silasku s grebena. Pri silasku smo prošli pokraj stjenovitog Zira (968 m). Nije to onaj Zir kome se dive svi koji putuju autocestom Zagreb – Split, već njegov nepoznati i od pogleda skriven imenjак. Isprva smo silazili šumom bez staze a zatim smo naišli na dobro ugaženu stazu za koju smo kasnije saznali da je put kojim krave odlaze na ispašu. Oblaka je bilo sve više i više pitanje nije glasilo hoće li kišiti nego hoćemo li se dokopati

kakvog skloništa prije nego kiša počne. Staza nas je odvela do šumskog puta Duboki Dol – Gornji Javornik gdje smo na livadama počeli susretati krave i bikove koji nisu pokazivali preveliku druželjubivost. Kako smo se smatrali pametnijima popustili smo, zaobišli ih i ubrzo došli do zaseoka Gornji Javornik. Usput smo naišli na halucinogenu buniku u cvatu i ne provjeravajući djelovanje zadovoljili se samo fotografiranjem. U zaseoku smo zatekli jedine stanovnike - sredovječne roditelje i njihovog sina. Nakon kratkog upoznavanja i smirivanja psa koji je jasno dao do znanja da tu ne spadamo pozvali su nas u kuću i ponudili odličnim domaćim kiselim mlijekom i rakijom. U pravi tren jer je vani počela kiša, a kombi koji je trebao doći po nas je kasnio. Dobili smo tako priliku popričati s domaćinima i saznati ponešto o kraju i ljudima kojih u tom dijelu Velebita više nema.

Lijep je ali i zahtjevan put na Crni vrh. Ne preporuča se većim skupinama i neiskusnim planinarima. Čak se i iskusnima tu može dogoditi nezgoda, a odstup je onda dugotrajan i vrlo nezgodan. Kao ogranak uzdužnog puta Velebitom jedna je od zahtjevnijih dionica zbog teško prohodnog terena bez mogućnosti odступа i činjenice da na cijelom putu nema vode. Još dugo će to ostati dio Velebita u koji će zalaziti samo planinarski zaljubljenici željni izleta u nepoznato i neistraženo.

ZAVIŽANCIJE

» LUKA KVOČIĆ

Krenuvši iz Zagreba, uhvatili smo se ceste u starom, ali moćnom juguaru loveći zavoje vijugavoga puta koji nas je trebao odvesti do Zavižana.

Petak

Oko četiri popodne, Bo i ja, uz pokoje pivo, dva ili tri, stigli smo neokrznuti do planinarskoga doma o kojem najčešće slušamo u vremenskoj prognozi, u rubrici u kojoj se spominje visina snijega. S mjesta na kojem se nalazio Dom pružao se pogled koji je zaokupio našu punu pozornost odmah po dolasku pa smo se, od silnih dojmova, ni časa ne časeći, latili najdražih nam pohanaca, češnjaka, luka, sira, špeka, pokojega jaja, tako da jadni možemo hibernirati ako nas slučajno uhvati snijeg ili fjaka.

Plan puta koji je dvoglasno donešen bio je prespavati na Zavižanu, da se prvi dan izleta previše ne umorimo, a sutradan se zaputiti u divljinu Velebita. Razlog zbog kojeg volim izlete su neplanirane gadosti; neka bijesna skupina, njih pedesetak, istjerala nas je iz Doma; kao, imaju rezervaciju (ma nabijem te na rezervaciju). Iznenađna promjena plana dočekala nas je nespremljene. Bili smo primorani odgoditi već započeto popodnevno rađenje ništa, primjerice bacanje pogleda na razne strane.

Hladne glave odlučujemo uzeti sjekire u ruke, ruk-sake na ramena, Premužičku pod noge lagane i kre-

nuti na put u konačište k starom Rossiju. I odmah za-jeb. Umjesto da krenemo cestom prema Premužički k'o normalni ljudi, odabiremo put preko najvećega brda. Naravno, staza vodi baš preko njegovoga vrha. Tome sam osobno kumovao. Izgleda kako mi je to neki feler jer mi se uvijek događa da za početak izleta izaberem najstrmiju padinu. Kratke konzultacije, par šamara i pokoja desnica, brza korekcija putanje i cestom na Premužičku.

Taman kad smo pomislili da smo ostali sami u skrivenom šumarku i htjeli se baciti na ... nije bitno, dvadesetak metara nizbrdo počelo je nešto šušcati, nešto veliko. I to veliko nije šuškalo samo. Za velikim šuškalom šuškala su tri mića šuškala. Iznenađenje koje je slijedilo u trenutku spoznaje bilo je ravno biblijskom otkrivenju: našega se smrada uplašila medvjedica s tri medvjedića i srećom udarila u bijeg. Nismo se ni snašli, rekli bi ni na puške, ni na fotoaparati, ni na bijeg i već ih nije bilo. Razočarani jer nam nisu htjeli pozirati za Gloriju kao samohrana majka s troje prekrasne djece ili makar ona kao „miss July“, zaputismo se dalje, laganini, s piva na pivo, da putem stignemo ubiti i tugu što su nas ot-kantali i strah u kostima.

Nastavili smo pratiti, sada već pomalo dosadnog, Premužića. Dobro, ajd', nije tako strašno dosadan. Monotoniju je ubijala igra svjetla i sjene koja se javila kao posljedica meandriranja staze između stijena, vrhova, provalija, vrtača i ostalih kraških pojava. Malo smo šetali morskim obroncima okupani Suncem, malo gorskim obroncima zaklonjeni hladovinom šume.

Lijepa šetnja prvoga dana završila je zalaskom Sunca čije su se zrake prelijevale preko vrhova i gudura koje su nas slijedile. Onemoćalo od cjelodnevnog isijavanja, posrnulo je negdje iza Stare Baške utopivši se u velome plavom moru koje je izgledalo poput velikoga zrcala, vjerno preslikavajući boje neba nastale dogorijevanjem užarene lopte. Poput portreta, bliješteće je more prikazivalo Zemlju istovjetnu nebu i to bez obzora koji ih inače razdvaja. Bila je to sinteza dviju nespojivih stvari, Neba i Zemlje. Prizor koji do krajnjih granica napinje sva čula koja, poput uraganskim vjetrom napetih jedara, samo što ne puknu. U tom zastrašujućem zagrljaju, maleni smo, ali presretni što smo ovdje.

Svjetlost je ustupila mjesto tami i tišini koju je remetilo samo pucketanje cjepanica u vatri. Tisuće i tisuće titrajućih nebeskih točkica vidjelo se puno bolje nego u Zagrebu kojeg krase brojne ulične svjetiljke. Unatoč takvom osvjetljenju mnogi ljudi lutaju uokolo gradom kao izgubljeni.

Subota

Sjedim na vrhu iznad Rossijeve kolibe, pijem kavu, jedem, prdim, bacam pokoju fotku za anale te planiram nastavak kruzinga svodeći ga na čačkanje po Rožanskim i Hajdučkim kukovima. Pogled puca s jedne strane na more, a s druge na gore i izaziva. Uzevši sa sobom par keksa i par kapi vode, odabراسmo varijantu koja je po našoj procjeni trebala biti savladana k'o od šale, za svega četiri čuke. Put je vodio uz Jerovićeve i Fabine dolce preko Vratarskog sedla do Lubenovačkih vrata. Na dijelu puta od Vratarskoga sedla do Lubenovačkih vrata može se shvatiti zašto ljudi ponekad kažu da je kamenje živo. Nije riječ o kamenju koje baš skače na vas, ali tu i tamo zaskoči vas svojim surovim i oštrim oblikom.

U tom vremenu mislili smo proći i vrh Hajdučkih kukova te u povratku pokupiti Vratarski, Novotnjev i Rossijev kuk. Tada još nismo znali da se sve to u tom vremenu može obići jedino letom. Počeli smo sumnjati čim smo kročili na sjeveroistočni obronak Vratarskoga kuka. Padinu, kakve se ne bi posramila alpska skijališta, ne bi bilo teško svladati da se ne sastoji od samih kamenih gromada. Uz to, markacije su bile oku jedva vidljive navodeći nas među kamene gromade s tolerancijom plus-minus deset do dvadeset meta-

ra, što nam je pričinjavalo golemo veselje. No, naš entuzijazam i neuništiva želja za osvajanjem nisu nam dopustili da posrnemo pred tako jednostavnim problemom te smo nastavili skakati s kamena na kamen poput divokoza. Jednostavno smo htjeli izvući najviše iz sebe pa makar to zahtijevalo i naše mlade usrane živote.

Nakon osvajanja Hajdučkoga kuka i izjedanja napolitanki čekao nas je povratak. Budući da nas se spust s Vratarskoga sedla previše dojmio, odlučili smo to izvesti preko Škrbine drage. I baš je bila drága ta draga, bez kamenja, al' strma. Izgladnjeli i žedni bjesnili smo, psovali k'o kočijaši. Nismo se uspjeli smiriti i suzdržati od mahnitosti premda smo bili okruženi takvim ljepotama. Do Rossijeve kolibe dogegali smo se iscrpljeni, izmoreni, izgladnjeli, izubijani, izmučeni, iscijedeni, iznemogli, ...

Slijedilo je nezaobilazno ubijanje u hrani: juhica, Podravkine špagete bolonjez te neki kineski specijalitet, riža i umak neobično neobičnoga mirisa i okusa za brži rad crijeva. Sat kasnije malo smo se, al' fakat sasvim malo, zatukli u špeku i češnjaku zbog imuniteta te tjeranja zlih duhova i raznih beštija daleko, daleko. Nešto kasnije zamezili smo još malo špeka preprženoga na vatri. Ni čaj s votkom nije izostao. Iscrpljeni, siti i utopljeni prepustismo se nirvani.

Nedjelja

Dočekalo nas je maglovito jutro uz onu prokletu rosulju koja se lijepi na vas i vlaži gore od najjačega pljuska, barem psihički. Sitne kapljice vlaže do kosti, a već ste tako i tako ljepljivi od znoja i nepranja. Postajete još ljepljiviji. Totalno sranje. Na kraju smo se ipak odlučili za omanji izlet do najbližih kukova, Rossijevog i Novotnijevoeg pa zatim spust u jamu Varnjaču te uspon iz jame na Sjeverni i Srednji vrh, a na posljetku osvajanje vrha Crikvena. Staza je za svaku pohvalu jer vam na jednostavan i vrlo dojmljiv način otkriva popriličan dio ljepote koju kriju Rožanski kukovi. U daljini, na rubu obzora, znajući da se nećemo družiti, moćan i suveren, možda malo prepotentan i drzak gledao nas je Veliki kozjak.

Nešto kasnije, uz grah s kobasom, oprostili smo se od Rossijeve konobe i žurno se zaputili autocestom natrag prema Zavižanu. Pomisao na ponovni susret s majkom i tri mala medvjedića tjerala nas je na napuštanje velebitskih divljina pa smo Premužičku pregazili za sat i pol. Skoknuh još i na Veliki Zavižan. Iznenadio sam se kad sam Hajdučke i Rožanske kukove ugledao položene kao na dlanu. Nisam ih očekivao tako postrojene poput vojnika pri spuštanju zastave ili još bolje posljednjem ispraćaju suborca, mirne i tihe, prije svega dostojanstvene, kako odzdravljaju mojim osmijesima.

Do skorog viđenja velebni Velebite!

ZATO ŠTO SMO HTJELI

NEŠTO DRUGO

» MATEJ PERKOV

Završio sam s poslom, nazvao Nikolu i Josipa te krenuo prema Maksimirskoj 51 a. Ušli smo u prostoriju punu uglavnom mlađih ljudi, zauzeli sjedala i predavanje je počelo.

Gdje smo to zapravo došli? Bila je to ovogodišnja, jubilarna, deseta po redu, Opća planinarska škola u organizaciji HPD-a Kapela iz Zagreba. Nakon predavanja upoznali smo se i s drugim ljudima. Eto, tako je krenulo! Nakon prvih predavanja uslijedili su i prvi planinarski izleti: Medvednica, Samoborsko gorje, Orlova stijena... Većina je već imala iskustva s planinarenjem. Neki su bili i iskusniji, ali su upisali školu kako bi mogli polagati neke zahtjevnije tečajeve (vodički, visokogorski, alpinistički...), a bilo je i ljudi iz drugih planinarskih društava (Panj, Matica...). Nekolicina početnika po prvi puta je navukla gojzerice na noge i krenula u iskušavanje avanture koja će im se možda svidjeti, a možda i neće.

Voditelji škole Damir i Alida pomagali su praktičnim savjetima te strpljivo trpjeli one "živahnije" planinare koji su unosili u nastavu određenu dozu nemira i slabije poslušnosti. Terenske pokazne vježbe po brdima diljem Hrvatske vrlo brzo su postale avanture koje su se s oduševljenjem pričavale u pauzama predavanja, bilo da je riječ o pokaznoj alpinističkoj vježbi na Okiću ili iscrpljivanju zaliha rakije na šanku planinarskog doma u Tuku. Imali smo priliku, nakon vruće svibanjske subote, iskusiti i hladnu nedjeljnu zimu na Bijelim stijenama koje su u kasno proljeće osvanele pod snježnim pokrivačem. S izleta smo donosili svakakve uspomene: neki planinarske žigove, neki par brojeva veće hlače, neki lubanje strвина koje bi našli u šumi, dok su neki donosili razne ozljede koje su zadovoljili pokušavajući se ugrijati rakijom.

Red po red

Red predavanja, red izleta, red vezancije i eto ispita! Puni treme stajali smo u prostoriji iščekujući test i ponavljajući gradivo. "Kakva će biti pitanja, hoće li nas tražiti da im pokažemo sve one čvorove...?" šuškali smo zabrinuto među sobom, no test na kraju nije bio toliko strašan. Neki su došli bez kemijske olovke, no čak su i oni uspjeli položiti. Nagrada za položeni ispit stigla je u obliku završnog izleta na Sinjal, najviši hrvatski vrh, a koji se nalazi na Dinari. Pun autobus odlično

NA PRETHODNOJ STRANICI: POSLJEDNJE UPUTE PRIJE VJEŽBI
PENJANJA PO OKIČKIM STIJENAMA.
SLIKA GORE: “MRSINJ, ODMOR RATNIKA”

raspoloženih planinara grabio je Likom prema Kninu. “Gazi Kele, možeš ti to!” vikali smo vozaču koji je, uz melodije Ćire Gašparca, samoubilački prestizao sve živo na cesti. Mi smo pljeskali Keletu, on se smiješio, a automobili, autobusi, kamioni i motokultivatori iza nas gutali su prašinu.

U Kninu je slijedila opskrba mesom za roštilj i pivom za večernju feštu. Prvo pivo otvorili smo na vrućem asfaltu perona kninskog kolodvora te lagano pijuckali gledajući Dinaru u daljini pod oblacima. Utrpali smo se u autobus i krenuli dalje do slapa rječice Krčić (Topoljski buk) koji nam se ukazao u svoj svojoj raskoši. Predivan slap strpljivo je pozirao dok smo ga slikali, nježno nas posipajući vodenom prašinom koja nas je osvježavala tog sparnog popodneva. Po dolasku u seoce Guge podijelili smo se: dio ljudi nastavljao je dalje kombijima i imao dva sata hoda do planinarskog doma Brezovac gdje smo noćili, a jedan manji dio ljudi krenuo je pješke iz samih Guga. Kišu nismo izbjegli, svi smo se popodne našli u domu kroz pokisli. Ugrijalo nas je toplo jelo, a zatim je kiša stala i nastavili smo s roštiljem i zabavom koja je potrajala.

Našla se i usna harmonika, zapjevalo se, zezalo se, a zatim i zahrkalo u pravilnom ritmu koji je neke od nas držao budnima do jutra.

Nedjelja je osvanula vedra i sunčana, a nakon doručka kolona novih-starih planinara krenula je polako prema vrhu Sinjal, često se zaustavljajući radi fotografiranja prekrasnih vizura Dinare i livade Samar. Neki spori-ji, neki brži, ali uskoro svi zajedno kod stupića s oznakom “Sinjal- 831m, najviši vrh Hrvatske”. Uslijedilo je zajedničko slikanje s hrvatskom trobojnicom i plavim barjakom HPD-a Kapela, a zatim svečana dodjela diploma. Voditelji škole prozivali su nas i uručivali nam diplome završene planinarske škole, a Luka nas je alpinističkim užetom “krstio” po guzici. Neke jače, a neke slabije, svakome prema zaslugama i grijesima. Otvorili smo šampanjac, kratko se proslavilo, a onda smo krenuli dolje, prema Glavašu udaljenom dva i pol sata hoda. Trebalo nam je puno više jer smo se često zaustavljali i sunčali na prekrasnim livadama u predjelu Košare. Plavo nebo, zelene livade i bijele stijene Dinare bili su opijajući prizor koji nas je mamio na ležanje u travi i uživanje uz osluškivanje vjetra.

DIPLOME PLANINARSKE ŠKOLE SU PODIJELJENE NA NAJVIŠEM HRVATSKOM VRHU SINJALU, ŠAMPANJAC JE ISPIJEN, NA REDU SU DINJE, SVE PREMA USTALJENOM PROTOKOLU

Vrijeme više nije postojalo, nikamo nam se nije žurilo, no mrak se ipak bližio. Primali smo se Glavašu usput razgledavajući zidine stare gradine iz 14. stoljeća koja je nekada kontrolirala cijeli ovaj kraj.

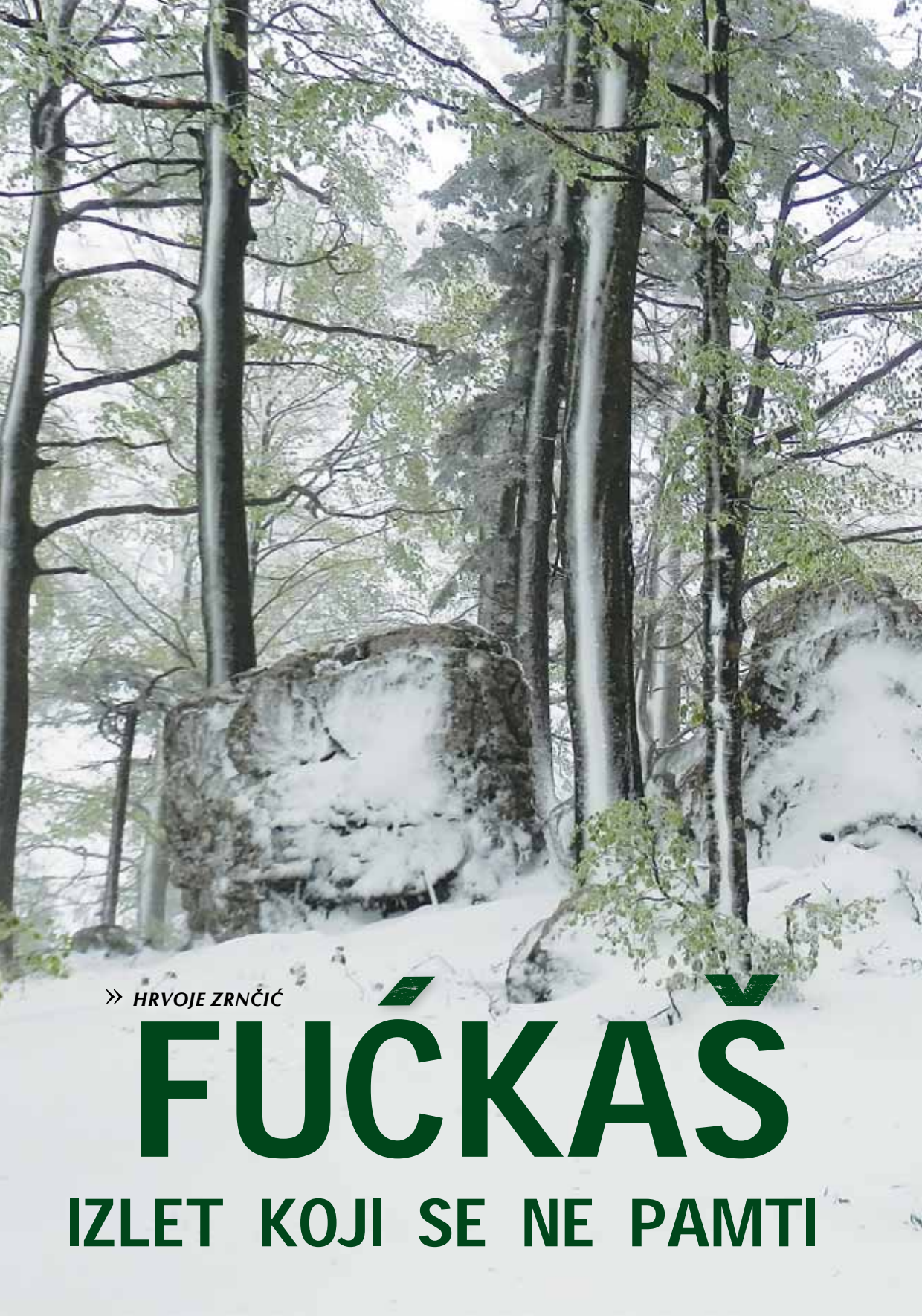
Sukus

Ušli smo u autobus puni dojmova. Ćiro Gašparac opet je čeznutljivo zapjevao o fatalnoj Danijeli, a vozač pojurio prema Zagrebu uz povike “Gazi Kele, bez milosti!” Tijekom vožnje prema Zagrebu, baš kao i jučer prema Kninu, svaki trenutak bio je ispunjen smijehom kao rezultatom kvalitetne živopisne zezancije. Gledali smo stjenovit obris Dinare pitajući se fascinirano: “Zar smo mi prošli cijelu tu planinu u ova dva dana?!” Zaista, lijep osjećaj koji ispunjava ponosom, ali i potrebom za odlaskom na neku drugu planinu već idućega vikenda..

I tako je prošla ta škola u kojoj smo puno toga naučili. Naučili smo kako čovjek može biti najbliži sam sebi u netakutoj prirodi. Naučili smo kako se možemo snaći u planini, koliko je naš okoliš zapravo osjetljiv pa

ga moramo čuvati. Naučili smo kako je uvijek dobro nositi rezervnu odjeću jer nije lijepo hodati Zagrebom omotan ručnikom za plažu. Naučili smo da se konobar u krčmi Žaba u Mrkoplju uvrijedi kada ga zovemo Giuliano. Naučili smo kako je za prvu pomoć u trenucima pothlađenosti dobro popiti malco rakije, ali nije dobro pretjerati jer se možeš ozlijediti dok padaš po stubama. Naučili smo kako pri planinarenju nije najvažnije osvajati vrhove: bitno je uživati u svakom koraku koji napraviš u prirodi, upijati zrak, mirise i vizure koje te okružuju. Najbitnije od svega, naučili smo kako je najljepše biti u dobrom društvu. Upravo zbog ovog zadnjeg, tužan je bio trenutak kada nas je autobus iskrcao u Zagrebu te nedjeljne večeri, a generacija 10. planinarske škole Kapela trajno se razišla.

Neki su shvatili kako planinarenje možda nije za njih dok su drugi oduševljeno pronašli novi svijet za sebe. Pronašli smo nove prijatelje, postali bogatiji za još jedno iskustvo. Planinarstvo nas je oplemenilo, proširilo nam vidike i upravo zato će većina i dalje, sa sve širim smiješkom, čekati vikend. Ljeto je već tu, a zov planina neodoljiv.

» HRVOJE ZRNČIĆ

FUČKAŠ

IZLET KOJI SE NE PAMTI

ZIMSKE UVJETE
ZA VRIJEME
RADNE AKCIJE
OPSKRBE KUĆE
IMALI SMO
POLOVICOM
SVIBNJA

BURO KUNJEŠIĆ

HPD Kapela već desetljeće održava temeljnu planinarsku školu. Uz druženje, ono najvrjednije što škola pruža je razvitak svijesti o potrebi zajedničkog dragovoljnog rada. Upravo je zato jedan izlet u sklopu planinarske škole posvećen godišnjoj dragovoljnoj radnoj akciji otvaranja i opskrbe naše kuće na Bijelim stijenama.

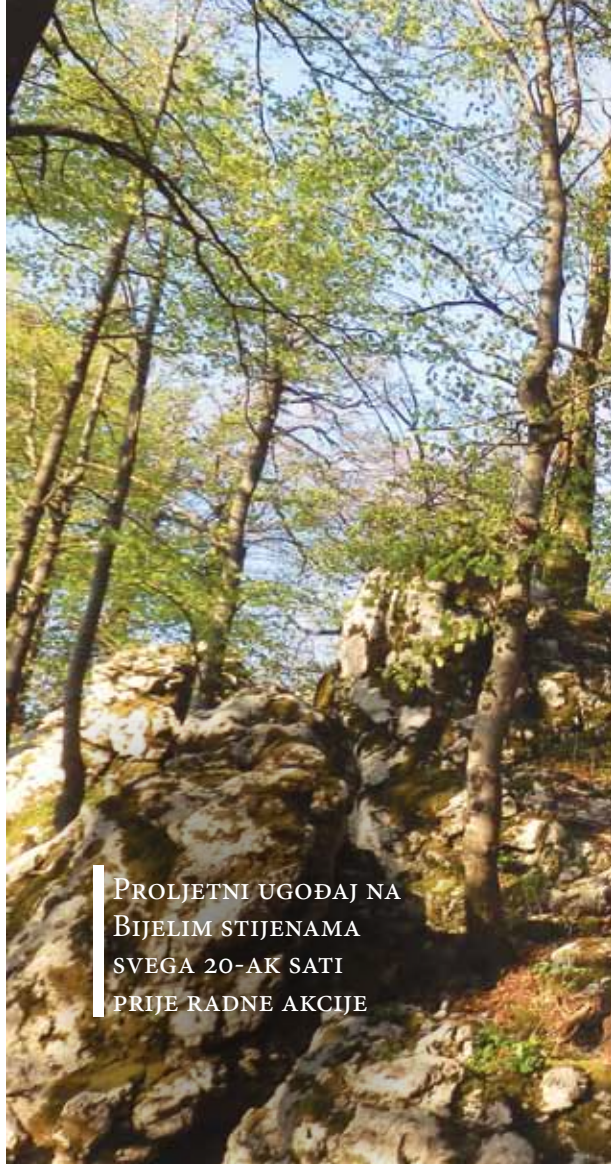
Važno je napomenuti da je naša kuća na Bijelim stijenama jedna od rijetkih planinarskih kuća ili domova do koje nema ceste i do koje se opskrba, materijal za popravak i održavanje kuće, alat i sve drugo mora dotegnuti na leđima. Konkretno, u Hrvatskoj ima sto i deset planinarskih domova i kuća, a samo ih je osam bez cestovnog pristupa.

Radna akcija

Godišnja se radna akcija organizira vikendom koji pada oko polovice svibnja. Nekoliko ljudi dođe u petak ili subotu noseći sa sobom namirnice za topli ručak žlicom za otprilike šezdesetak dragovoljnih sudionika akcije. Još nekoliko ljudi dođe u subotu sa zadatkom da iz Zagreba dopremi do kraja ceste sve ono što treba prenijeti u sklopu godišnjeg otvorenja kuće. U nedjelju dolazi autobus u kojem su primarno osigurana mjesta za polaznike škole, a ostatak mjesta popunjavaju ostali članovi Kapele i prijatelji. Od mjesta do kojeg prijevozna sredstva mogu najbliže prići planinarskoj kući, nastupaju ljudi. Na njihova leđa jednoliko se raspoređuje teret pazeći pritom na mogućnosti pojedinaca. Kada se sve prenese, slijedi ručak za sve sudionike akcije pri čemu se svaki put stvara okružje koje se dugo pamti i koje je specifično za svaku generaciju školaraca.

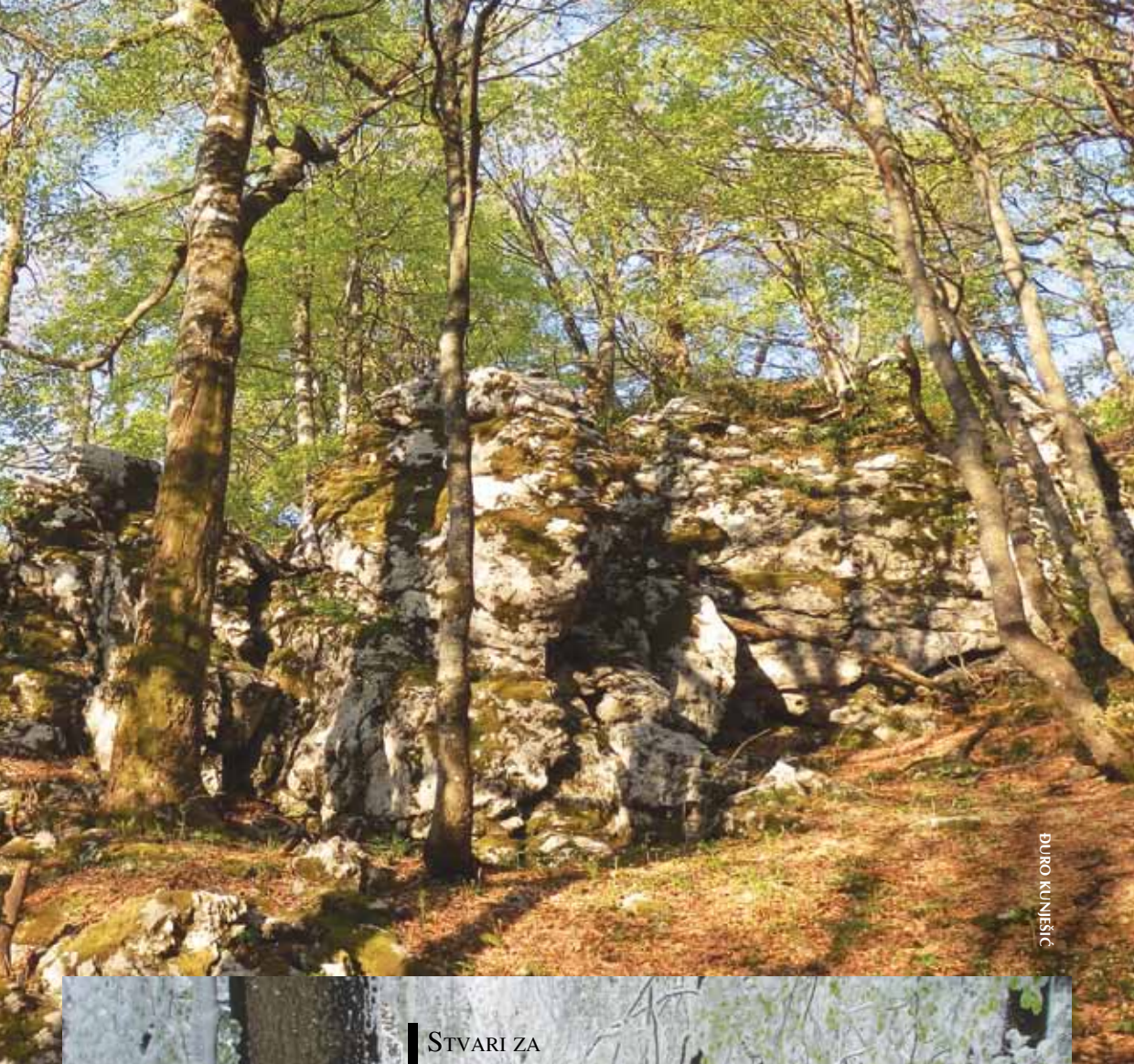
Za radnu akciju 2012. bilo je predviđeno loše vrijeme i to sa snijegom što se do tada nikad nije dogodilo. Bio je to jedan izazov više i dovoljan razlog zbog kojeg će se ova radna akcija otvaranja kuće dugo, dugo spominjati. Doduše, najava lošeg vremena imala je za posljedicu odustanak mnogih od radne akcije. Od početnih sedamdeset dvoje prijavljenih sudionika na radnu akciju konačno je došlo četrdeset četvero, od toga dvadeset i četiri školarca. Ni tako smanjen broj sudionika nije poremetio provedbu planiranoga – drukčije rečeno, planirana radna akcija provedena je u potpunosti unatoč zimskim uvjetima.

Ovu iznimnu radnu akciju ostvarili su školarci: Dražen Antolić, Suzana Antolić, Jelena Crnković, Ivan Domazet, Bojan Đukić, Viktorija Glavendekić,

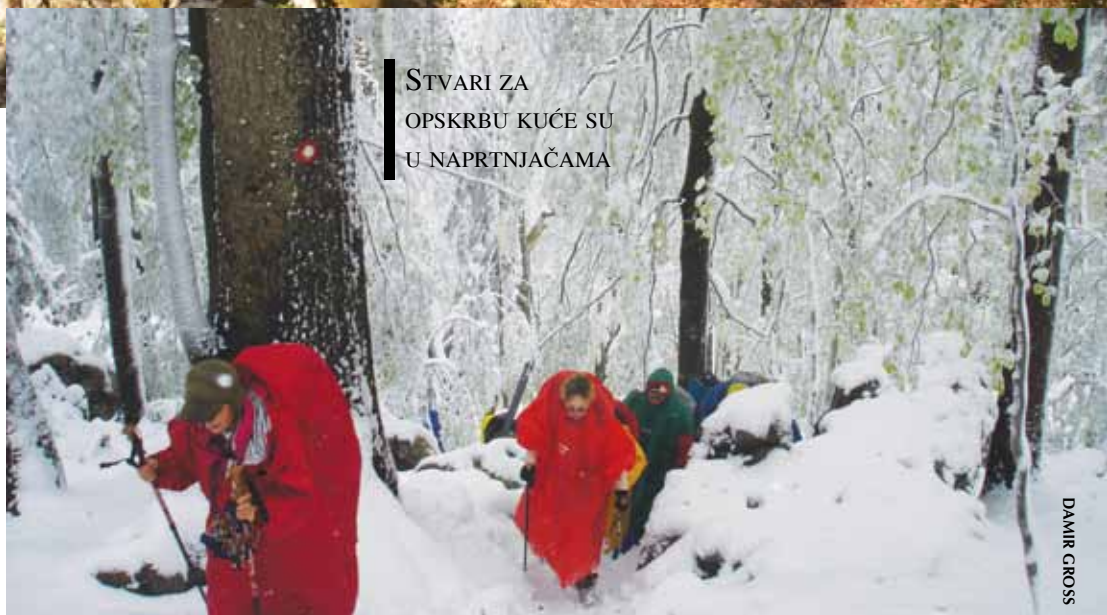
PROLJETNI UGOĐAJ NA
BIJELIM STIJENAMA
SVEGA 20-AK SATI
PRIJE RADNE AKCIJE

Dražen Glavendekić, Helena Globan, Zlatko Globan, Ana Jozić, Klara Kerteši, Irena Kranjec, Đuro Kunješić, Martina Makšijan, Damir Oslić, Matej Perkov, Sead Pipić, Jakov Piskač, Ivica Rašić, Vedran Štifanić, Ratko Vujnović, Josip Zelić, Sandra Žalac i Anamarija Žanko te neškolarci: Anton Božić, Jela Gostimir, Damir Gross, Ivan Karažinec, Sonja Kraljić, Tomislav Kraljić, Zvonko Kren, Željka Kvaternjak, Luka Kvočić, Tanja Kvočić, Viktorija Maskalan Alida, Luka Molvarec, Milica Opačić, Ružica Osojnik, Tomo Paradovski, Jelena Raić Alfier, Marija Sadić, Nela Sadić, Goran Zadražil i Živko Zelenbrz.

DURO KUNJEŠIĆ

STVARI ZA
OPSKRBU KUĆE SU
U NAPRTNJAČAMA

DAMIR GROSS

TALIJANSKA VEZA

» HRVOJE ZRNČIĆ

U Italiji živi Željko. Kapelin je član. Bila je to poticajna okolnost koja je dio naših članova odvela na planinarenje u Italiju. Željko je bio suorganizator svih naših posjeta. Uz njega su uvijek bili njegovi prijatelji Talijani jer i oni planinare. Znali su puno o Dolomitima te su olakšali i ubrzali svaki naš posjet.

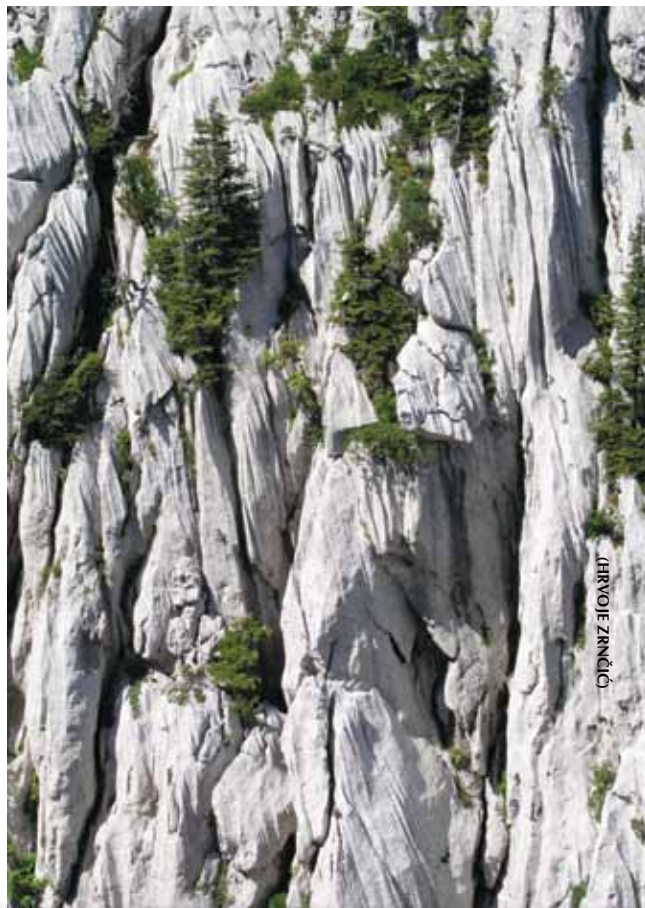
CORAN MALER

NA PRETHODNOJ STRANICI: U SRCU DOLOMITA, NACIONALNI
PARK PUEZ ODLE, MASIV ORTLES-CEVEDALE GRUPPO

DOLOMITI, IDILA S PLANINČICAMA

NA SLICI DESNO:
STRMAC S BIJELIH
STIJENA

HRVOJE ZRNČIĆ

Svakoga lipnja odlazili smo u Dolomite i tako jedanaest godina zaredom. Slobodno bi se moglo reći da su izleti u Dolomite postali tradicija našega društva. Padali su uvijek početkom planinarske sezone koja je započinjala otvaranjem planinarskih objekata za prihvata planinara. Bili su dobro organizirani i predstavljali su veselje našim članovima. Doduše, ponekad se vrijeme znalo urotiti protiv nas pa smo hodanje zamijenili intenzivnim druženjem, upoznavanjem i stvaranjem međusobnog povjerenja.

Pali su na šarm

U znak zahvalnosti našoj talijanskoj vezi 2012. godine, za razliku od dosadašnjih jedanaest godina, postignut je dogovor pa je Željko s prijateljima Talijanima došao u posjet nama. Nama, na Bijele i Samarske stijene. Mi smo dobro znali

kako Bijele i Samarske stijene djeluju na ljude. Opiju ih i zavedu. Tako je bilo i ovaj puta. Uz nešto dobrog domaćeg jela i pila, doživljaj je bio potpun, više talijanskoj vezi nego nama. O tome najbolje svjedoče njihovi samoinicijativni tekstovi koje su zapisali u knjigu dojmova u kući na Bijelim stijenama. Nije im bio dovoljan jedan zajednički tekst, već je nekolicina osjetila potrebu nešto posebno zapisati. Donosimo jednu pisanu izjavu u prijevodu na hrvatski jezik.

Spavajući ispod zvijezda, u čistoj prirodi, najsnažnija emocija prožela me u trenutku kada sam se na nakratko probudio. Gledajući u osvjetljeno nebo, pomislio sam da je svijet stao, odnosno da stoji već stoljećima. Bez automobila, bez onečišćenja, sam u simbiozi s prirodom i ovom predivnom nacijom koja štiti i voli našu majku Zemlju. (Enrico)

POVRATAK U BAZNI LOGOR KOJI SE
NALAZI U AUTOKAMPU NA VISINI OD
2000 M, KAO PRAVI ALPINISTI

» BORIS LANČA

GRAN PARADISO

raj na Zemlji

Puno sam se puta pitao gdje je granica između planinarenja i alpinizma. Zašto je alpinizam sport, kao i sportsko penjanje, a planinarenje nije.

Još za vrijeme pohađanja planinarske škole, razmišljao sam i o bavljenju alpinizmom. Moja dječaka želja – iskusiti barem dio tog alpinističkog svijeta – ostala je neostvarena.

Pripreme

Tijekom zime gledam slike s planinarskih izleta i razmišljam kako bi bilo lijepo prijeći tu magičnu visinu od 4000 metara nad morem. Ali gdje i kako? Bio sam već iznad 3000 m, ali nikad iznad 4000 m. Nakon traženja i razmišljanja, odluka je pala. Idem sa sinom Paolom u talijanske Alpe kako bih osvojio vrh Breithorn (4165 m). Bio je to naš prvi alpinistički pohod.

S obzirom na dužinu puta Zagreb – Torin – Vall d’Aosta, odlučujem prije uspona na Breithorn posjetiti i Gran Paradiso, planinu koja je cijelom svojom površinom smještena na talijanskom teritoriju te je tako i službeno njezin vrh najviši vrh Italije (4016 m). Planiram polazak u lipnju, odmah nakon završetka školske godine. Noćne i ranojutarnje temperature u Alpama još su uvijek niske te tijekom dana ne dolazi do značajnog zagrijavanja snježnog pokrivača što smanjuje opasnost od lavina. Ledenjaci još uvijek imaju tvrdi koru pa je i opasnost od propadanja manja. Zvijezde su se uredno posložile pa na put krećemo u planirano vrijeme.

Bazni logor

Vozimo se iz Zagreba preko Milana i Torina do Vall d’Aoste, doline koja se proteže od Torina pa sve do podnožja Mont Blanca. Dolinom prolazi autocesta koja povezuje Italiju s Francuskom, a preko prijevoja na sjeveru i sa Švicarskom. Prolazimo mjesto Aosta i nakon dvadesetak kilometara skrećemo u dolinu alpske rijeke Savara. Asfaltiranom cestom stižemo u mjesto Pont (1960 m). Malo poviše, na izlazu iz mjesta nalazi se istomeni autokamp gdje se smještamo. To će biti naš bazni logor na točno 2000 m. Kako to lijepo zvuči!

Bazni logor, k’o da smo pravi alpinisti.

Autokamp Pont drži i europski rekord po nadmorskoj visini autokampova. Kroz kamp prolazi bučni apslki brzac Savara koji se puni vodom iz pritoka koji nastaju otapanjem ledenjaka Gran Paradiso, Moncorve, Moncaire i Grant Etret. Kamp je odličan, prostrana travom obrasla dolina, dućan, vrhunski sanitarni čvor i što je jako bitno ugodni gosti, mahom sami planinari i alpinisti. Postavljamo šator i u smiraj dana večeramo uživajući u pogledu na okolne vrhove.

Prvi dan

Budim se pred zoru. Paolo još spava. Pripremam lagani doručak i slažem opremu u naprtnjače. Činim, što će se poslije ispostaviti, veliku grešku i stavljam previše hrane i pića u naprtnjače. Današnji cilj nam je uspeti se do planinarskog doma Rifugio Vittorio Emanuele II. na nadmorskoj visini od 2735 m. Pretpostavljam da će nam za uspon laganim tempom trebati oko četiri sata. Prvim dijelom puta, slijedimo brzac Savara koji nas bučnim tokom dodatno razbuđuje. Jedva čujemo jedan drugoga od zaglušujućeg huka vode. Paolo se žali na teret naprtnjače. Nije ni meni lakše, ali šutim. Nakon pola sata hoda planinarska staza vodi nas kroz šumu ariša gdje započinje pravi uspon.

Uskoro započinju muke po naprtnjači. Shvaćam da sam pretjerao s količinom stvari. Naravno da smo morali ponijeti cepine, dereze, kacige i sve što treba za uspon po ledenjaku, ali pretjerao sam s hranom i pićem jer sam znao da su cijene u planinarskom domu paprene. Idućih nekoliko sati plaćao sam pravu, vlastitu cijenu pretrpanja naprtnjače. Stenjem u sebi i hodam polako, s noge na nogu. Planinarska staza, mimoilazeći prve slapove, vodi nas s prijevoja na prijevoj, iz vidika u vidik.

Kanjon rijeke Savara sada je duboko ispod nas. Počinju nam dolaziti u susret i prvi planinari koji se spuštaju prema dolini. Nakon zasluženog

BORIS LANČA

GORE: PLANINARSKI DOM VITTORIO
EMANUELE II.

DESNO: VRH CIAFORM (3642 M), POGLED
S TERASE PLANINARSKOG DOMA

DOLJE: PLAVETNI RAJ NA ZEMLJI

BORIS LANČA

BORIS LANČA

SLIKA ZA
USPOMENUMJESTO
PONT

odmora, još mi je teže hodati. Javlja se i prvi veći problem. Ponestaje mi zraka. Nije to još visinska bolest nego sam pretjerao s naporom pa me uhvatio napadaj astme. Razmišljam o sutrašnjem usponu na vrh. Hoće li mi astma dopustiti nastavak uspona. Srećom, malo dalje je završni uspon i izlazak pred sam planinarski dom Vittorio Emanuele II., naš današnji cilj. Dom je velika izvrnuta konzerva na kamenom postolju. Ispred doma je ledenjačko jezerce Lago di Moncorve. Cijelim područjem dominira ledenjak Moncorve i vrh Ciarforon (3642 m). Pogled na jug i zapad liječi iscrpljenost. Sunce prži. Omamljuje. Paolo je nakon ručka zaspao na klupi. Zamalo sam zaspao i ja.

Poslije 14 sati, domar izlazi na terasu i poziva sve one koji su rezervirali smještaj da se prijave i plate unaprijed noćenje 12 eura ili polupansion

37 eura. Ove cijene vrijede samo uz planinarsku iskaznicu. Za ilustraciju ostalih cijena, pivo je 6 eura, a kava 3. Obroci su obilni i ukusni. Dom je uredan. Sobe s krevetima na kat nisu prostrane, ali je zato sanitarni čvor i prostran i čist. Tuširanje se posebno plaća.

Navečer, gledam u kupaonici ekipu koja liječi žuljeve i razmišljam o sutrašnjem usponu. Zabrinut sam zbog današnjeg napadaja astme. Događalo mi se to i prije, ali iskustva u usponu iznad 4000 m još nemam. Paolo nije nimalo zabrinut i ne sluti kakve se sve misli vrte u mojoj glavi.

Drugi dan

Ujutro se budimo u četiri sata. Mrak oko nas. Oblačimo se i doručujemo kako bismo s ostalima

krenuli prema ledenjaku i vrhu. U naprtnjačama nosimo samo najnužniju opremu za uspon po ledenjaku: dereze, cepine, konop za navez, kacige i nešto suhe hrane i tekućine, sve pripremljeno navečer. Probijamo se kroz mrak, bez staze između kamenja do prvoga grebena. Žubor vode znak je da smo stigli na vrh jezika ledenjaka. Dani se. Započinjemo uspon po ledenjaku. Svi se okreću prema nama i imam osjećaj da je to zbog Paola koji ima samo 13 godina. Ne znaju kako on ima već dosta vrhunaca u nogama.

Uspinjemo se ledenjakom koji postaje sve širi i širi. Napredujemo polako i pod nogama su nam već tri kilometra nadmorske visine. Osjećam prvi simptom visinske bolesti, otežano disanje. Dolazimo na prvu veću strminu pa stavljamo navez i nastavljamo. U jednom trenutku okrećem se prema Paolu. Sunce je već iznad grebena, zrake se

odbijaju od leda i snijega samo u plavom spektru. Prizor je nestvaran. Sad mi je jasnije zašto su ovaj ledenjak nazvali Gran paradiso, veliki raj.

Sve teže dišem, hvata me napadaj astme. Svakih deset koraka, odmor. Ovako nećemo stići na vrh. Svjestan situacije razgovaram s Paolom kako neću moći još dugo. Doduše, već sam u raj, ali put po nebesima je težak. Napredujemo još stotinjak metara i dostižemo 3450 m. Ni lijek više ne pomaže. Odustajem. Paolu prenosim odluku. Osjećam i žal i potporu u njegovu suznom oku.

Dva dana poslije popeli smo se na Breithorn (4165 m) bez imalo problema. Astmi ni traga. Istina, naprtnjača je bila lakša desetak kilograma, a novčanik tanji za 120 eura. Imali smo i bazni logor, a zahvaljujući alpinističkom znanju, svladali smo i granicu od 4000 m nad morem.

(I OVA) LJUBAV JE BOL

» LUKA KVOČIĆ

Povratak s izleta je prošao dobro. Auto, unatoč čudnovatim zvucima koji su dolazili ispod haube, je izdržao. Tek tjedan dana nakon povratka zvuci su se pretvorili u jedan bum nakon čega je motor začudo počeo normalno raditi.

Sretnog li mene, kvar se sam popravio! S tako popravljenim autom uspio sam proći još nekoliko stotina metara sve dok se iz haube nije uzdigao stup pare uz šištanje kao iz čajnika. Malo kasnije mehaničar je zaključio da je bum napravila pumpa za vodu koja se u potpunosti razletila. Ja sam se otprilike tako razletio zadnjeg dana izleta. Fizički potrošen, emocionalno ispražnjen, psihički labilan. Što čovjeku čini umor? Jedino za što sam bio sposoban, skinuvši gojzerice, je sjesti na kamen i buljiti u prazno, bez osjećaja za ikog i išta oko mene.

Četvrtak Petak

Krenuli smo iz Zagreba nabrijani do jajca. Petero entuzijasta, Cvetko, Vlasta, Matjaž, Vjeko i ja, nepokolebljivih u nakani da izvedu gotovo nemoguće – u tri i pol dana odvoze 800 km i ispenju dva trotisućnjaka. Vremenska prognoza: vedro, vedro i opet vedro. Idealan izlet u idealno vrijeme. U auto smo sjeli u 16:30 u četvrtak, 400 km dalje u Pala Faveri (1520 m) smo stali u 21:00. Dizanje šatora, pivica, koji zalogajčić, 23:00 spavanje. 5:00 dizanje, 6:15 pokret! Kako smo se probudili

mi, tako je sunce sa istoka budilo usnule Dolomite. Htjeli ili ne htjeli morate na prvi pogled zavoljeti te stijene pogotovo kad vidite njihovo buđenje. Nisu baš ugađene ljepotice, više izgledaju kao muškobanjaste Anke partizanke, ali ipak izazivaju divljenje svojom pojavom. A nude i radost što u njih možete prodrjeti bez pitanja, dotaknuti ih i istraživati do mile volje bez bojazni da vam pažnja neće biti uzvrćena.

Uspón na Civettu bio je iznimno težak. U početku smo se kretali brže od plana, ali kako je izlet odmićao uspon nas je usporio. Oko 10:15 ušli smo u feratu Alleghesi (cca 2300 m). Vjeko i Vlasta odjurili su naprijed penjući se bezosjećajno kao da penju još jednu kotu u dnevniku. Preostali trojac se vukao, što zbog nedostatka snage, što zbog pogleda koji su se otvarali povećavanjem nadmorske visine, što zbog ugodnog društva, što zbog prelijepog vremena; uglavnom zbog planinarenja. Ali i tim tempom nakon 8 sati hoda po planu stojimo na vrhu. Adresa: 3220 Monte Civetta. Uzvik oduševljenja, pokoja fotka, limenka pive, Dolomiti kao na dlanu.

Opuštanje je nažalost kratko trajalo, moramo dalje. Silazili smo po via normale. Troša normale.

HTJELI ILI NE HTJELI NA PRVI POGLED ĆETE
ZAVOLJETI TE STIJENE POGOTOVO KAD
VIDITE NJIHOVO BUĐENJE

Sipar i stijena, mjestimice i opasnija nego netom ispenjana ferata. Tako se negdje na siparu Cvetko popiknuo pa je zaorao glavom nekoliko metara po kamenju. Al' dobro je prošao, samo se jače natukao. Ipak nas je to usporilo pa smo do Rifugio Coldai (2132 m) dovukli tek u 21:00. Gladni i žedni, a taljanci u biti Albanci koji tamo rade nam ne daju jest jer kuhinja više ne radi. Sto mu gromova!

Subota

Onemoćalo tijelo, mrtvo poput ispuhane lopte. Kakav uspjeh jučer, kakvo beznađe danas. Zašto ikud ići? Zašto se ustati i krenuti u još jedno osvajanje ičega. Boli tijelo, boli duša, boli dupe za vrhove. Hoću se šetati livadama, uživati na suncu, upijati njegovu toplinu, preskakati potočiće, slikati cvijeće, odmarati napaćeno biće i uživati u jučerašnjem uspjehu.

Oko podneva dovlačimo se do Rifugio Venezia (1946 m). Odlučujemo unatoč i usprkos nekima, da se moramo odmarati i puniti baterije kako bi

u nedjelju ispenjali drugi trosisučnjak. Također odlučujemo popodne ispenjati vrh Monte Pena (2196 m), da ubijemo dan. Vrh se idealno utopio u misao šetnje. Preljepi pejzaž livade i crnogorice, šuma puna grmova borovnice, nakon šume klekovina bora, a sam vrh travnat. Uokolo vrha se pogled lijepi na Dolomite, kao da se nalazite u središtu ogromne vrtače. Mogli bi penjati tamo, mogli bi to spojiti s ovim tu, mogli bi... Ubrzo smo zalegli u travu i zaspali na suncu. Grije nas užarena lopta, miluje nas i mazi poput majke, dok snovi lete dolovima i bregovima.

Nedjelja

4:00. Zvrn. Mobitelu nisam dao da odzvoni duže od jednom. Podboden, brzo krećem na spremanje. Želja za osvajanjem vratila se, ne u potpunosti, ali dovoljno da zaboravim na umor i bol. Krećemo u 5:20 uz još jedno svitanje za pamćenje.

Monte Pelmo – jedna od veličanstvenijih planina na koje sam se uspeo, ne samo zbog planine nego i

uspona. Ulaz smo teško pronašli. Dolaskom do stijene smo stali. Bez jasne markacije, za svaki slučaj otišao sam do sipara gdje smo jučer gledali ljude kako silaze. To nas je samo zbunilo. Odhodao sam kojih 15 il' 20 minuta ubrdo da bi shvatio da sam nigdje. U međuvremenu na mjestu gdje smo stali Vjeko i Vlasta su se nalukavali i otkrili niz strelica i natpis „attack“, te malo više nekoliko čuljaka. Iznenađenje! Staza prema vrhu uopće nije markirana. Na put nas navode samo čuljci kojih smo kasnije putem pokupili zavidan broj.

Prvi dio staze priječi stijenu po uskim policama. Opasniji dijelovi osigurani su labavom užadi na koju nakon ferate i čvrstih sajli nismo navikli. Guza radi, uzbuđenje raste. Po izlasku iz polica stajemo, kratki odmor uz čuđenje što nas je snašlo, o oduševljenju da i ne govorim. Zadnji put sam bio tako uzbuđen na V. Kaninu 2007. kad sam s Vjekom visio o slovensko-talijanskoj granici između Visokog Kanina i Laške Planje. Put dalje ide siparom nalik na veliki amfiteatar. Lijevo Spalla sud, desno Spalla est u sredini Pelmo, po-

gled koji poput magneta vuče prema gore. Na kraju sipara fruštuk.

Nisam mogao jesti (nikad ne bi rekao da mi se to može dogoditi). Uspon mi je napeo tijelo, stisnuo želudac, ne bi ni čvarak stao u njega. Uz krajnji napor ipak gutam jaje i malo sira. Nit gladan nit sit krećem dalje. Nakon sipara put ide preko zaravni pune impozantnih kamenih gromada koje padaju sa vrhova. Preko zaravni dolazimo do sedla između vrhova Spalla Sud i Pelma. Tu se otvorio pogled niz sjevernu stranu, 1000 i više metara okomice, što budi dobro poznati osjećaj strahopoštovanja.

10:15 juuuuuu (danas imamo). 3168 m Monte Pelmo. Vjetar i ja. Ostali stižu za desetak minuta: Vesna, Matjaž, Vjeko. Cvetko je odustao od egzibicija nakon neslavnog pokušaja ronjenja po kamenju. Slikanje, čestitanje, piva, rakija, pokušaj hranjenja... Zadovoljstvo i sreća preplavljuju biće, unatoč naporu koji je iscrpio tijelo skroz na skroz. A još moramo doći i do auta i do Zagreba, i to sve danas. Nema vremena za odmor. Kako se teško otisnuti od ovog vrha u dolinu, u svakodnevicu.

» *RENATA DOSSI*

CRNOJ GORI

Iako površinom mala, Crna je Gora začuđujuće zemljopisno raznolika zemlja.

Na oko 14 tisuća km² protežu se četiri klimatsko-zemljopisne zone: planinska, jadransko-mediteranska, izmijenjeno-mediteranska u ravničarskom dijelu te umjereno kontinentalna.

POGLED S LOVČENA NA
ŠTIROVNIK I OKOLICU,
PITOMIJI DIO CRNE GORE

U PLANINE

Nalazeći se na razmeđu najrazličitijih utjecaja, njezina je kulturna baština mozaik nespojivih elemenata. Na svakom su koraku vidljivi tragovi ilirskog, grčkog, rimskog, bizantskog, mletačkog i islamskog utjecaja.

Splet naših planinarskih izleta Crnom Gorom počeo je sredinom srpnja. Krenuli smo autobusom iz Zagreba u cik zore, autocestom duž rijeke Save sve do Slavonskog Broda. U blizini brodske tvrđave prešli smo rijeku Bosnu. Provezli smo se pokraj Doboja, Maglaja, pa

dolinom Bosne pokraj Kaknja prema Sarajevu. Nakon kraćeg razgledavanja ovog polumilijunskog grada nastavili smo putovanje. Što smo dalje odmicali, ceste su bile sve uže, teren brdovitiji, tuneli i serpentine brojniji, a vozila iz suprotnog smjera, ne mogavši proći, u pravilu su pred većim autobusom poslušno uzmicala vožnjom unatrag i do stotinjak metara. Vožnja dolinom rijeke Bistrice posebno je vizualno dojmjljiva. U Foči smo prešli preko mosta na Drini, a potom preko drvenog mosta na Tari gdje granični

prijelaz Šćepan Polje razdvaja/povezuje Bosnu i Hercegovinu s Crnom Gorom. Vožnja je bila sve uzbudljivija, gotovo off-road. U naše prvo planinarsko odredište Žabljak stigli smo u kasnim večernjim satima nakon, u svakom pogledu, slikovite petnaestosatne vožnje.

Žabljak se nalazi na sjeverozapadnom dijelu Crne Gore, u samom podnožju Durmitora. Najviše je položeno urbano naselje na Balkanu, na visini od 1450 m. Okružuju ga 23 planinska vrha viša od 2200 m, 18 planinskih jezera te kanjon rijeke Tare.

Bobotov kuk

Nakon noćnog odmora u ugodnom hotelu s dobrom hranom, sa Sedla (1970 m) krenuli smo na Bobotov Kuk, najviši durmitorski vrh s 2523 m i drugi po visini u Crnoj Gori, nakon Zle Kolate (2534 m) na Prokletijama. Durmitor je dio planinskog područja sjevernih Dinarida. Ima čak 48 vrhova viših od 2000 m, od toga 40 viših od 2100 m, 27 viših od 2200 m, 18 viših od 2300 m, sedam viših od 2400 m i jedan – Bobotov kuk – viši od 2500 m. Durmitorskih 18 jezera na visini je iznad 1700 m, dva su iznad 2000 m (Zeleni vir i Miloševa lokva), a najdublje je Crno jezero (149 m). Durmitor je nacionalni park od 1952. i jedna je od najbolje markiranih planina u Europi, pa se njegov obilazak može planirati i bez vodiča. Planinarske staze na Durmitoru duge su oko 100 km.

Vrijeme nam na početku nije bilo naklonjeno, puhao je vjetar, a vidici se gubili u magli pri temperaturi od samo desetak stupnjeva. Tu i tamo zarominjala bi kišica, no tijekom dana pokazala se promjenjivost durmitorske čudi, ovaj put nabolje. Obasjalo nas je sunce, a temperatura se podigla na ugodnih dvadesetak stupnjeva.

Uspun je trajao oko četiri sata, uz vodstvo uistinu vještog oca i kćeri koji, i ne gledajući, žustro, samo u tenisicama (u Crnoj Gori ne mogu se kupiti gojzerice), gotovo ne dotiču kamenu

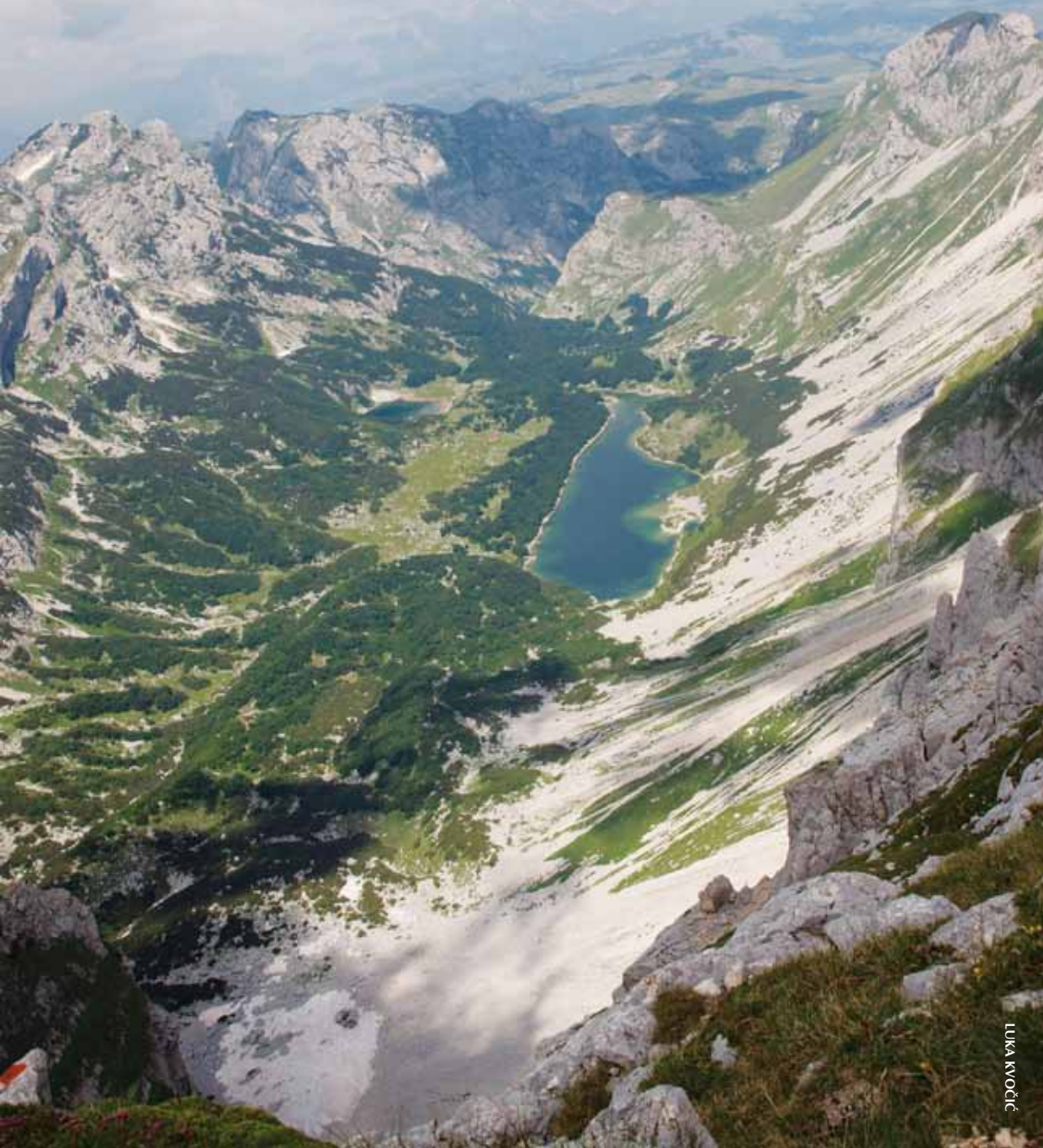
podlogu i hitaju uzbrdo dok neki od nas opipavaju stabilnost kamena za sljedeći nesiguran korak. Uspun, mlada mi je planinarska vodičica Đurđica u nevezanom razgovoru ravnodušno spomenula da joj je ovo deseti uspun na Bobotov kuk u ovogodišnjoj planinarskoj sezoni.

Konačno, oko podneva smo nagrađeni prekrasnim vidicima i odmorom na livadi pod samim vrhom, a dopuna svoj toj ljepoti bila su zanimljiva višejezična druženja. Naime, Durmitor pohode planinari iz cijelog svijeta, pa sam tako upoznala japansku violinisticu koja svira u podgoričkoj filharmoniji, rusku poduzetnicu koja pokušava unaprijediti ovčarsku djelatnost u Crnoj Gori i austrijskog diplomata. Silazak nije bio nimalo lakši od uspona te je završetak prvog planinarskog dana u rane večernje sate bilo sasvim zadovoljavajući za iznemogle putnike iz Hrvatske.

Savin kuk

Naš sljedeći pothvat bio je uspun na Savin kuk. Od Žabljaka put nas je najprije vodio do Crnog jezera koje je ledenjačkog podrijetla. Nalazi se na visini od 1416 m. Sastoji se od Velikog i Malog jezera povezanih uskim kanalom. Ljeti je temperatura vode za 4 stupnja niža od temperature zraka, a tijekom zime jezero je zaleđeno. Okruženo gustom četinjačkom šumom, nad njim se nadvija planinski vrh Međed, visok 2287 m. Podno Međeda nalaze se slapovi Čeline. Tamo se s proljeća, nakon topljenja snijega i leda, voda sabire u “rezervoar“, sifonski povezan s Crnim jezerom. S povećanjem količine vode raste i vodeni tlak. Pri najvećem tlaku voda uz silan prasak izbija u obliku desetak izvora na Čelinama. Ovaj se fenomen najčešće javlja u lipnju. Najveći broj slapova koji pune Crno jezero nalazi se na Malom jezeru. Punjenje jezera traje 2-3 tjedna i ono tada postiže najvišu razinu. Višak vode iz jezera otječe rijekom Otok. Voda

DURMITOR, VELIKO I MALO ŠKRČKO JEZERO,
POGLED S USPONA NA BOBOTOV KUK

iz Otoka završava u rijeci Tari, a voda iz Malog jezera, krivudajući dubinama i putovima ispod planinskog masiva, završava u rijeci Pivi. Ova je bifurkacija zanimljiv zemljopisni fenomen.

Krećemo dalje obalom Crnog jezera.

Cjelokupna staza oko jezera dugačka je četiri kilometra i dobro je markirana. Nakon kraćeg pješčenja uz obalu jezera, počinjemo se penjati. Usput nailazimo na zanimljive primjerke flore, faune i gljiva, primjerice na leptira apolona.

Kako je bilo pro hladno i maglovito, pješice smo došli tek do prve od dviju žičara koje će nas odvesti na cilj. Prema legendi ovuda je putovao sveti Sava glavom i bradom te je ožednjevši zaželio piti,

sjeo na kamen, kadli se čudom pojavi pitki izvor. Govori se o njegovu čudotvornom djelovanju na nerotkinje koje se ovdje trebaju gole umiti na blagdan ovog sveca, no ironija je u tome što je taj blagdan sedmog siječnja, usred zime, pa i nije neka navala djevojaka sa zavjetom!

Zbog lošeg, maglovitog, vremena na gornjoj stanici prve žičare, umjesto da nastavimo pješice, sjeli smo na sljedeću žičaru koja nas je odvezla na sam vrh, do kojeg nam je inače trebalo tek 40 minuta hoda. Ispod nas naziralo se Vražje i Riblje jezero čija se visoravan prostire na 1500 metara. Za uspon na Savin kuk (2313 m) od Crnog jezera bila su nam potrebna ukupno tri sata.

Lovćen

Treći dan napustili smo Žabljak i krenuli na jug Crne Gore – prema planini Lovćen. Za svakog je Crnogorca Lovćen oličenje svega što mu je sveto i ovaj planinski masiv nesvakidašnje konfiguracije drži se svojevrsnim crnogorskim Olimpom. Vozeći se, obišli smo Most na Đurđevića Tari, i dio kanjona Tare. Oko podneva promičemo već pokraj Nikšića uz rijeku Duklu. Nastavljamo vožnju bjelopavličkom ravnicom pa uz rijeku Zetu prema Cetinju. Lovćen se uzdiže poviše Cetinja, a povijesno - kulturološki je znamenit po mauzoleju Petra II. Petrovića Njegoša. Sama planina Lovćen ima dva vrha: Štirovnik

(1735 m) gdje se nalazi TV odašiljač i Jezerski vrh (1660 m) s Njegoševim mauzolejom.

Ne mogu u ovom putopisu zaobići priču o plemenitom crnogorskom vladiki Njegošu, ali i o nesebičnom najvećem hrvatskom kiparu Meštroviću. Njegoš je još za života dao sagraditi kapelicu na Lovćenu. Iako jedan od najvećih sinova Crne Gore, nije izabrao najviši vrh za vlastito vječno počivalište već se, kao dosljedno skroman služitelj svome narodu, odlučio za onaj niži, rekavši neka najviši vrh ostane za nekog boljeg od njega. Ivan Meštrović, završivši 1974. g. gradnju veličanstvenog mauzoleja, za plaću je zatražio samo komad proslavljenog njeguškog sira i komad janjeće plečke.

**BOBOTOV KUK (2523 M),
NAJVIŠI DURMITORSKI VRH**

TURSKO ISKUSTVO

» MILJENKO VARGEK

Turska mi je bila nepoznata i pomalo mistična zemlja koju sam želio upoznati. Kad mi se pružila prilika za odlazak u Tursku sa slavonskim planinarima zdušno sam je prihvatio. I ne samo ja, nego nas deseterica Kapelaša, Mira, Jasna i Zdravko, Srebrenka i Danko, Milica i Damir, Ana, Jagoda i Miljenko, priključili smo se Slavoncima.

LIJEVO: GREBENOM NA VRH
DESNO, GORE: ERCIYES, NAŠ CILJ
DESNO, SREDINA: OPASNI SIPAR
DESNO, DOLJE: KAPELAŠI NA
BEZIMENOM VRHU (3550 M)

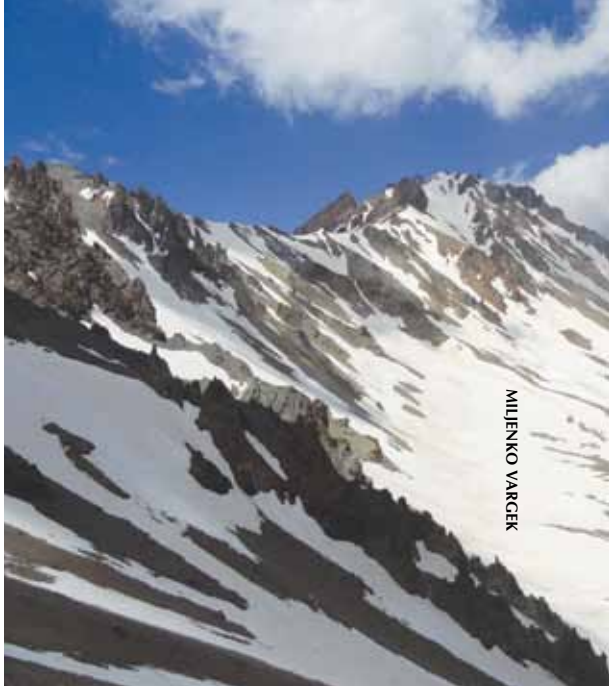
Bilo je to desetodnevno turističko i planinarsko puto-vanje autobusom po Turskoj. Posjetili smo nekoliko atraktivnih turističkih mjesta: Troja, kanjon Saklikent, Kapadokija, Pamukkale, Hierapolis i Efez, a naš glavni cilj bio je uspon na vrh Erciyes.

Erciyes s 3917 m jedan je od najviših vrhova Male Azije. Zapravo je to ugasli vulkan koji je erumpirao prije milijun godina i izbacivši goleme količine lave stvorio vjerojatno najveći sloj vulkanskog tla na svijetu. Danas je izazov za planinare koji dolaze iz cijelog svijeta osvojiti njegov vrh. Zanimljivo je istaknuti kako je uspon lakši zimi kada ima snijega i kada se gotovo svi namjernici popnu na vrh. Kada nema snijega, na vrh se treba penjati opasnim siparima. Naime, kamenje tih sipara je vrlo lako pokretljivo, i to u za život opasnim razmjerima.

S voljom i na vrijeme

Na uspon smo krenuli već u 6 sati ujutro. Najprije jednom, a zatim i drugom žičarom koje su nas odvezle na 2750 metara, odakle smo nastavili pješice. Odabrali smo duži, grebenski put koji je u ljetno vrijeme i jedini prihvatljiv upravo zbog opasnih sipara koji do krajnosti otežavaju kretanje. Vrijeme je unatoč prilično jakom vjetru bilo lijepo. Nakon četiri sata hoda dio planinara polako se odvojio i uputio na vrh Erciyes, dio na niži privlačni Bezimeni vrh visok 3550 m, a dio je odustao od svakog daljnjeg uspona. Sve je to bilo moguće jer na tim visinama nije bilo vegetacije koja bi zaklanjala pogled, vrijeme je bilo lijepo, a vidljivost dobra. K tome, silazak je planiran istim putem što je samo povećavalo osjećaj sigurnosti onih koji su odustajali. Oni koji su se uputili na vrh, stigli su do pod sam vrh. Naime, posljednjih tridesetak metara mogli su svladati samo s pomoću alpinističke opreme, a kako je nisu imali morali su odustati.

Iako je dio ljudi stigao gotovo na sam vrh Erciyesa, a dio na Bezimeni vrh, nitko nije bio nezadovoljan tim napornim dvanaestosatnim izletom. Novo iskustvo, okruženje ugaslog vulkana i predivni pogledi na okolne vrhove, jezera i podgorje uvelike su nadomjestili doživljaj uspona na sam vrh.

MILENKO VARGEC

MILENKO VARGEC

MILENKO VARGEC

KOTLIĆI

Zadnji dan mjeseca rujna članovi našega društva ponovno su pokazali svoje umijeće kuhanja jela u kotliću.

Prije nekoliko godina „dirigentskom kuhačom“ mahala je naša Vesna, a ovoga puta kuhačom je mahao naš veliki Tom i time obnovio ovaj hvalevrijedan način druženja. Budući da se naš planinarski dom nalazi u strogom rezervatu prirode gdje nisu dopuštene takve kulinarske aktivnosti, iskoristili smo gostoprimstvo planinarskog društva iz Petrinje i naši su se kotlići rasporedili na livadi ispred njihovog novog planinarskog doma na Hrastovici.

Kuhače u ruke

Ubrzo po našem dolasku mogao se sa svih strana osjetiti miris dima, a nedugo zatim miomirisni iz raznih kotlića dražili su naše nosnice. Vlasta i ja, već uhodana ekipa, odlučile smo se za jedan zdravi, lagani i umirovljeničkim primanjima primjereniji kotlić. Nazvale smo ga „Umirovljenički leteći kotlić“ zato što smo obje u mirovini i zato što je sadržavao dijelove tijela kojima naše domaće pernate životinje pokušavaju letjeti. Recept vam, naravno, nećemo otkriti, ali ćemo se pohvaliti osvojenim prvim mjestom i svakako primjerenom nagradom: besplatnim

sedmodnevnim boravkom u skloništu na Bijelim stijenama, u terminu koji ćemo same izabrati.

Suparničke momčadi kuhale su jela različite ljutine, od pikantnih do izrazito ljutih. Sadržaj našega tanjura žiri je probao na kraju pa vjerujem da mu je, nakon svih nijansi ljutoga, blagi okus našega jela bio kao melem na ranu. Konkurenciji nisu pomogle ni razne vrste ukusnih komada mesa, primjerice divljači. Osim toga, vjerujem da nam je i naše kulinarsko iskustvo osiguralo dodatnu prednost.

Drugo mjesto osvojila je mlada momčad, Luka i Josip. Njihovo jelo bilo je malo ljuto, ali dovoljno da je njegovim nagrađivanjem žiri dokazao da nije zanemario jače začinjenu hranu. Inače, član mlade momčadi Luka je moj sin pa moram priznati da sam izuzetno sretna što je od roditelja naslijedio ljubav ne samo prema planinarenju već i prema kulinarstvu.

Kada bolje razmislim, bilo je tu svega i svačega: pokušaja podmićivanja žirija, špijuniranja suparničke momčadi, pokušaja zbušnjavanja pa čak i opijanja suparnika. Sve s ciljem što bolje zabave. A zabava je bila izvrsna!

JELENA SPRIGER

IZBORNA SKUPŠTINA HPD KAPELA

Izborna skupština održana je 20. travnja 2012. u prostorijama Osnovne škole Ivan Gundulić u Zagrebu. Predložen je sljedeći dnevni red:

1. Izbor Radnog predsjedništva i Izbornog povjerenstva
2. Izvješće o radu Društva tijekom 2010. i 2011. godine
  - Izvješće Upravnog odbora o radu Društva
  - Izvješće Nadzornog odbora s financijskim izvješćem
  - Izvješće Suda časti
3. Dodjela priznanja
4. Izbor novog UO-a, NO-a i Suda časti
5. Donošenje odluke o davanju ovlaštenja predsjedniku i tajniku za zastupanje Društva
6. Pozdravne riječi predsjednika Društva i predstavnika ostalih planinarskih društava

Izvješće o radu Društva za mandatno razdoblje 2010. – 2012. podnio je predsjednik Društva Goran Zadražil.

Broj članova s plaćenom članarinom u stalnom je porastu, 2009. – 431 član, 2010. – 442 člana i 2011. – 471 član. Prošle smo godine po broju članova bili šesto planinarsko društvo u državi. U 2010. godini na 93 registrirana izleta sudjelovalo je 2111 Kapelinih članova, a u 2011. na 97 registriranih izleta 2321 Kapelinin član. Ako tomu pribrojimo između 600 i 700 planinara godišnje iz drugih društava koji su bili na Kapelinim izletima, prosječan broj sudionika po izletu je 30. 2011. organizirali smo školu jubilarni deseti put, imali smo i rekordan broj polaznika. Upravljanje kućom i skloništem na Bijelim stijenama bilo je i nadalje uzorno kao i održavanje i markiranje svih putova koji su nam dodijeljeni na održavanje. U suradnji s HPD Vihor

SKUPŠTINSKI
SLUŽBENO

i HPD INA-Bjelolasica održavaju se objekti na KPP-u. Financijsko poslovanje po tradiciji je vrlo uredno i transparentno i, što nije nebitno, pozitivno. Tradicionalno imamo vrlo bogat i raznovrstan društveni život, primjerice organizirano je 28 predavanja različite tematike. U 2010. godini započeta je i suradnja s općinom Saborsko na Kapeli. Tamo odlazimo na izlete uz vodstvo domaćih ljudi putovima koji nisu markirani. Bili su to prvi znakovi nade u novi početak života u mjestu koje je u Domovinskom ratu srušeno sa zemljom. Omogućen je i organiziran nastup u Zagrebu svih 29 učenika njihove osnovne škole s priredbom “Božić u Saborskom”. Među članovima Društva i prijateljima, prikupili smo knjige, informatičku opremu i televizore koje smo poklonili Saborčanima. U proteklom razdoblju organizirali smo i niz značajnih akcija s područja

zaštite okoliša, a pridruživali smo se i organiziranim akcijama drugih udruga. To nisu ni puna ni sva izvješća o radu Društva od protekle izborne skupštine, već samo osnovne naznake naših aktivnosti.

Ovom prilikom dodijeljena su priznanja članovima Društva u nekoliko različitih kategorija, i to jubilarna priznanja, priznanja HPD Kapela te priznanja Hrvatskog planinarskog saveza.

JUBILARNA PRIZNANJA DOBILI SU:

za 50 godina članstva: Mato Biličić, Berislav Magić, Vlatko Nemeč, Marija Beštak, Rudolf Somun

za 30 godina članstva: Vesna Gjurčević Kantura

za 20 godina članstva: Nikola Hanzl

za 10 godina članstva: Paško Furčić, Mijo Pleh, Igor Križanec, Dubravko Skoko, Renata Horvat Skoko, Vesna Zmijanac, Gordana Petruša, Damir Markić, Aleksandra Markić, Filip Markić, Biserka Lacković, Ana Vučinović, Ana Magdić Zuccon, Mirjana Belić

PRIZNANJA HPS-A ZA RAD U PLANINARSKIM ORGANIZACIJAMA:

Zlatni znak HPS-a: Slavko Ferina, Maks Zrnčević

Srebrni znak HPS-a: Damir Gross, Toni Pavec, Nena Pavec, Oto Hanzl, Goran Zadražil, Lela Zadražil

Brončani znak HPS-a: Mladen Rogošić, Tanja Kvočić, Željko Kvočić

PRIZNANJA ZAGREBAČKOG PLANINARSKOG SAVEZA ZA RAD U PLANINARSKIM ORGANIZACIJAMA GRADA ZAGREBA:

Srebrni znak PSZ-a: Miljenko Vargek, Tomislav Kraljić, Jagoda Šantić, Mladen Vedriš, Milica Opačić

PRIZNANJA HPD KAPELA ZA RAD U DRUŠTVU: Tomislav Paradoški, Biba Vincetić, Alida Maskalan, Ivan Cvetko, Nevenka Bukovinc, Ružica Odor Osojnik, Ana Kvočić, Luka Kvočić

Na ovoj izbornoj skupštini izabrani su članovi novog Upravnog odbora s pripadajućim dužnostima, članovi novog Nadzornog odbora i članovi novog Suda časti.

ČLANOVI NOVOG UPRAVNOG ODBORA S PRIPADAJUĆIM DUŽNOSTIMA SU:

Goran Zadražil, predsjednik, Miljenko Vargek, potpredsjednik i voditelj Izletničkog povjerenstva, Jagoda Šantić, tajnica, Silva Gvozdanović, blagajnica, Tomislav Kraljić, voditelj Gospodarskog povjerenstva, Slavko Ferina, voditelj Povjerenstva za zaštitu okoliša, Mladen Vedriš, voditelj Povjerenstva za promidžbu, Branko Divjanović, voditelj Povjerenstva za društveni život, Vjekoslav Habulinec, voditelj Sekcije mladih, Damir Gross, voditelj markacista i Planinarske škole, Zoran Gomzi, Vesna Kaniški, Ivan Cvetko.

ČLANOVI NOVOG NADZORNOG ODBORA SU: Zvonko Kren, voditelj, Vesna Gjurčević Kantura i Nevenka Džekić.

ČLANOVI NOVOG SUDA ČASTI SU: Mato Biličić, voditelj, Željko Loborec i Ana Bedeniković.

Nakon završetka svih skupštinskih obveza priređen je prigodni domjenak dodatno obogaćen slanim i slatkim delicijama koje su pripremile mahom članice Društva.

JEDAN NE SASVIM OBIČNI SVEČAR

» SLAVKO FERINA MRVA

Velika tajnovitost vladala je uoči 16. svibnja 2012. godine kada se pripremala svečana srijeda. Za nju su znali svi osim samoga svečara. Poduzeli smo sve da naš svečar i dođe. Pomalo uzbuđeni, mnogi su se rano okupili, prije svega oni koji s njim najdulje dijele ljepote planinarskih izleta i brojnih radnih akcija: Kristina, Anka, Vesna, Zoran, Švabo, Kvaka, Edo, ... Tu smo bili i mi ostali koji smo ga upoznali kasnije kao sjedokosog muža u punoj snazi. Unatoč uvjerenju da će sigurno doći, koju minutu prije osam sati sa strepnjom smo se pogledavali sve dok se u dvorani nije pojavio naš svečar Mato Biličić. Ušao je čilim korakom, ni s čim ne pokazujući ljeta koja nosi na plećima, a ruksak mu je poprilično pun: osamdeset ljeta, pedeset i četiri godine planinarskoga staža od čega pedeset Kapelinih, službeno registriranih.

Cijeli svoj planinarski staž bio je aktivan. I dandanas zna povesti svoje uže društvo na izlet. Donedavno je dragovoljno radio na više polja. Prije svega, bio je nekoliko puta tajnik Društva. Bio je i dugogodišnji član Komisije za dodjelu priznanja HPS-a. Dugo godina vodio je

pisanu evidenciju o izletima koji su organizirani pod okriljem HPD-a Kapela. Odradio je i nebrojene sate na različitim radnim akcijama od čega treba istaknuti radne akcije izgradnje kuće i skloništa na Bijelim stijenama te drugih objekata na Kapelskom planinarskom putu, a da o uređenju i održavanju samoga puta i ne govorimo. Marljivim radom i redovitim društvenim aktivnostima osvojio je srca planinara u Društvu, ali i sva službena priznanja u bivšoj i sadašnjoj državi.

Predsjednik Društva biranim je riječima najavio našu malu svečanost. Bilo je tu svega: čestitki, cvijeća, pljeska i poklona, i torti, i kolača, i pića te na kraju i spontane pjesme. Mato se samo široko osmjehivao i pogledavao nas sjajnim očima, jednostavan kao i uvijek. Ugasio je Mato svječiće na rođendanskoj torti i podijelio je s nama. Sjećanja su navirala. Od svih tih zajedničkih godina ostale su bezbrojne lijepe uspomene na dane provedene na našim Bijelim stijenama, Kapeli, Velebitu ... Na kraju smo našem svečaru Mati poželjeli još mnogo ljeta u radosti i zadovoljstvu.

SLAVKO FERINA MRVA

SVEČAR MATO

DAMIR
KURTANJEK

ANGELA RADAN

DAMIR KURTANJEK VIŠE NIJE S NAMA

» BORIS KANIŠKI

I lije na uglu petrolejska lampa.....

Pohađajući kapelinu planinarsku školu 2011., Imao sam sreću biti u generaciji sjajnih ljudi s kojima sam se osjećao ugodno i opušteno. U planinarskoj školi sam i upoznao Damira i njegovu Stelu. Prošli smo izlete sa školom, a mnoge i nakon nje: Dinara, Vihoraški put, Zavižan, logorovanje na Mrkvištu, Veliki Kozjak, Šatorina, Noršić Selo, Bohor, pa sve do zadnjih izleta na Orlovu stijenu i Ivanščicu. Sa Stelom i Damikom brzo sam se prijateljiio. Došla je i 2012., Došlo je i ljeto. A onda šok! Vijest da našega Damira više nema duboko me potresla. Damira pamtim po vedrini, optimizmu, opuštenosti, jednostavnosti, toleranciji, po kavi i cigaretama.

Sve što ostaje su uspomene, toliko puno uspomena u tako malo vremena. Zar je moguće da sam ga poznavao tek nešto više od godinu dana? Damir je ostavio dubok trag u mom životu i učinio ga bogatijim. Bilo je zadovoljstvo poznavati ga i družiti se s njim.

A prolaze kao i dosad ljudi,

I maj već miriše -

A njega nema, i nema, i nema,

I nema ga više...

(Balada iz predgrađa, Dobriša Cesarić)

IZ JAME VELEBITA

VIDA ZRNČIĆ

HRVOJE ZRNČIĆ

VELEBIT, POLJE VUČJAK

ŠPILJARSTVO

» HRVOJE ZRNČIĆ

Špiljarstvo je jedna od grana djelatnosti Hrvatskoga planinarskog saveza. HPD Kapela do ove godine nije imalo članove zainteresirane za tu vrstu planinarske djelatnosti. Položivši ispit za špiljara pripravnika, Vida Zrnčić postala je prvi član HPD Kapela koji se bavi špiljarstvom, i to u više nego polustoljetnom postojanju Društva.

E-PUTOVI

» HRVOJE ZRNČIĆ

Na prijedlog našeg člana Hrvoja Zrnčića (iz ožujka 2012.), Izvršni odbor HPS-a donio je odluku (početkom travnja 2012.) kojom se e-putovi proglašuju novom službenom vrstom planinarskih putova u Hrvatskoj. e-putovi su u svemu isti s dosadašnjim planinarskim putovima označenim crveno bijelim markacijama osim što su crveno bijele markacije zamijenjene GPS točkama (tragovima). Koliko je poznato, to je prva takva vrsta službenih putova ne samo u Hrvatskoj, već i u svijetu.

NOVI VODIČI

» HRVOJE ZRNČIĆ

U HPD Kapeli veselimo se svakom novom članu, a još više svakom novom planinarskom napredovanju. Posebno smo zadovoljni kad netko položi neki od vodičkih ispita. Ove 2012. to su učinili Ružica Odor Osojnik i Milivoj Cvek za vodiča društvenih izleta A standarda. Kroz osobna napredovanja, napreduje i cijelo Društvo.

HRVOJE ZRNČIĆ

PREDAH NA DEBELOJ KOSI

OVO NASTOJIMO
OČUVATI (SAMOBORKO
GORJE, OŠTRC)

» JOSIP ZLATKO ŠINTIĆ

NEKA SU NAM VISOVI ČISTI

Na naseljenom području Parka prirode Žumberak i Samoborsko gorje nije bilo organiziranog zbrinjavanja otpada posljednjih trideset, a možda i četrdeset godina. Dobar dio otpada ljudi su odlagali u okoliš što "dalje od očiju" stvarajući tako stotine divljih odlagališta, od kojih mnoga u zaštićenim područjima.

Da bi umanjilo stupanj onečišćenja zaštićene prirode Žumberka, Ekološko je društvo Žumberak (EDŽ) kroz projekt «Uljepšajmo svoj zavičaj – više cvijeća, manje smeća», organiziralo 2012. desetu ekoakciju uklanjanja i zbrinjavanja otpada. U ožujku je provedena akcija uklanjanja i zbrinjavanja otpada s područja Slavetića i Goljaka,

u kojoj su volonterski sudjelovali članovi EDŽ, članovi planinarskih društava «Vihor» i «Kapela» iz Zagreba te članovi lokalnog lovačkog društva "Sokol". Našem pozivu odazvala se i Vodoprivreda iz Karlovca, čiji je radni tim prigodnom tehnikom izvlačio otpad s teško pristupačnih mjesta. Sanirano je devet što većih, što manjih divljih odlagališta. Iz okoliša je uklonjeno i zbrinuto oko 100 prostornih metara otpada. Volonteri su imali besplatan prijevoz autobusom, napitke, sendviče i lovačku zakusku.

Nikad dosta

EDŽ je u travnju proveo još jednu manju akciju uklanjanja otpada oko sela Gornja Vas i to u suradnji s lokalnim vatrogascima. Uklonjena su još 32 prostorna metra otpada što ga je zbrinuo Komunalac iz Samobora. U deset godina provedbe ekoakcije Ekološkog društva Žumberak, uklonjeno je i zbrinuto s područja Žumberka oko 5000 četvornih metara otpada, a što je još važnije, cijelo se vrijeme pokušava razviti svijest ljudi, posebno domaćih, o trajnoj potrebi zaštite okoliša.

2011. – 2012. MEĐUNARODNA GODINA ŠIŠMIŠA

» NAPISALA VIDA ZRNČIĆ

Organizacija za zaštitu prirode u okviru UN-a i organizacija za zaštitu europskih šišmiša Eurobats proglasile su godine 2011. – 2012. godinom šišmiša pod motom “Spasite šišmiše da biste spasili Planet.” Godina šišmiša zapravo je dvogodišnje razdoblje u kojem te organizacije dodatno nastoje razviti svijest o potrebi unapređenja provedbe zaštite šišmiša kao i o važnosti šišmiša za okoliš u kojem živimo. Naime, šišmiši su jedan od važnih bioindikatora, pokazivača onečišćenosti područja u kojem žive, odnosno u kojima ih više nema. I ne samo to, šišmiši sudjeluju u oprašivanju biljaka, raznošenju sjemenki, kontroli brojnosti kukaca i slično i to u šumama, močvarama, stepama, pustinjama i gradovima. Koliko šišmiši mogu biti korisni, govori podatak da neke vrste šišmiša tijekom hranjenja pojedju između 500 i 1000 komaraca u jednom satu.

Iako se šišmiši na prvi pogled, kao jedini leteći sisavci, mogu činiti zagonetni i nerazumljivi, za one koji su ih upoznali, šišmiši su posebna, ljupka i očaravajuća bića. Trenutno je opisano više od 1100 vrsta šišmiša, koje čine gotovo četvrtinu ukupnog broja sisavaca na svijetu, a nastanjuju sva područja osim polova, pustinja i nekih izoliranih oceanskih zona. Nažalost, brojnost šišmiša drastično opada u zadnjim desetljećima pa je polovica vrsta klasificirana kao ugrožena ili gotovo ugrožena na listi IUCN-a (Međunarodna unija za očuvanje prirode). Šišmiše ugrožava gubitak i uništenje staništa, ubijanje zbog hrane i zabave, urbanizacija, uznemiravanje u vrijeme zimskog sna i podizanja mladih, epidemija poput bolesti bijelog nosa, gljivične infekcije koja je u SAD-u izazvala uginuće oko šest milijuna šišmiša, itd.

Probajte i Vi saznati više o šišmišima, možda će i Vama postati očaravajući i neodoljivi.

VIDA ZRNČIĆ

MALI POTKOVNJAK (*RHINOLOPHUS HIPPOSIDEROS*), NAJMANJI JE EUROPSKI ŠIŠMIŠ TEŽINE 5 DO 9 GRAMA, A IME JE DOBIO PO POTKOVASTOM OBLIKU NOSA

HPD KAPELA
MAKSIMIRSKA 51 A/1
ZAGREB
WWW.HPD-KAPELA.HR